

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

**Finanční analýza zemědělského podniku A G R O P spol.
s r. o.**

Markéta Ptáčková

© 2022 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Markéta Ptáčková

Ekonomika a management

Název práce

Finanční analýza zemědělského podniku A G R O P spol. s r. o.

Název anglicky

Financial analysis of the agricultural enterprise A G R O P spol. s r. o.

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je na základě analýzy podniku A G R O P spol. s r.o. za roky 2017–2021 vymezit závěry, návrhy a doporučení pro budoucí rozvoj a stabilizaci podniku.

Metodika

1. vymezení teoretických přístupů – finanční analýza podniku
2. základní charakteristika podniku
3. vlastní výpočty, metody finanční analýzy
4. závěry, návrhy a doporučení

Teoretická část bude čerpat z českých i zahraničních zdrojů, z knih a z odborných časopisů. Praktická část bude zpracována v programu Excel, data budou uspořádána do přehledných tabulek a grafů, včetně odpovídajících komentářů. Budou aplikovány vzorce analýzy v období 2017–2021.

Doporučený rozsah práce

30-50 stran

Klíčová slova

Finanční analýza, zemědělský podnik, likvidita, rentabilita, zadluženost, aktivita, rozvaha, náklady, výnosy, výkaz zisku a ztráty

Doporučené zdroje informací

KNÁPKOVÁ, A., PAVELKOVÁ, D., REMEŠ, D., ŠTEKER, K. Finanční analýza : komplexní průvodce s příklady. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0563-2.

PALEPU, K G., HEALY, P M., PEEK, E. Business analysis and valuation. Andover, Hampshire: Cengage Learning EMEA, 2019. ISBN 978-1-4737-5842-1.

RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza : metody, ukazatele, využití v praxi*. Praha: Grada Publishing, 2019. ISBN 978-80-271-2028-4.

SCHOLLEOVÁ, H. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0413-0.

SYNEK, M. *Manažerská ekonomika*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3494-1.

TAUŠL PROCHÁZKOVÁ, P., JELÍNKOVÁ, E. Podniková ekonomika – klíčové oblasti. Praha: Grada Publishing, 2018. ISBN 978-80-271-0689-9.

VOCHOZKA, M. *Metody komplexního hodnocení podniku*. Praha: Grada Publishing, 2020. ISBN 978-80-271-1701-7.

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Helena Řezbová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 16. 6. 2022

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 27. 10. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 29. 10. 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Finanční analýza zemědělského podniku A G R O P spol. s r. o." jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30.11. 2022

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí mé bakalářské práce paní Ing. Heleně Řezbové, Ph.D. za odborné vedení, ochotu, obrovskou pomoc, rady a vstřícný přístup při zpracování této bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala mé matce a majitelce společnosti Janě Ptáčkové za poskytnutí cenných rad, potřebných podkladů a odborných konzultací k této práci.

Finanční analýza zemědělského podniku A G R O P spol. s r. o.

Abstrakt

Cílem bakalářské práce je zhodnocení finančního zdraví vybrané společnosti A G R O P, spol. s r. o. ve sledovaném období 2017–2021 pomocí vybraných ukazatelů finanční analýzy. Na základě výsledků finanční analýzy budou formulovány návrhy a doporučení pro zlepšení případného stavu.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části, na teoretickou a praktickou část. Teoretická část zahrnuje popis základních pojmů a ukazatelů finanční analýzy, které jsou využity při zkoumání vybrané společnosti v praktické části. Pojmy a vybrané vzorce, které jsou potřebné pro zhodnocení finanční stránky společnosti, jsou zpracovány na základě využití znalostí z odborné literatury. V praktické části je uvedena základní charakteristika podniku a jsou zde aplikovány metody finanční analýzy na podnik A G R O P, spol. s r. o. v letech 2017–2021. Finanční analýza je provedena pomocí absolutních, rozdílových a poměrových ukazatelů. V analýze jsou uvedeny přehledné tabulky a názorné grafy, následně jsou výsledné hodnoty vybraných ukazatelů porovnány s doporučenými hodnotami vybraných autorů. V závěru práce jsou vymezeny návrhy a doporučení pro budoucí stabilizaci a rozvoj podniku, a to na základě zjištěných výsledků z finanční analýzy.

Klíčová slova: Finanční analýza, zemědělský podnik, likvidita, rentabilita, zadluženost, aktivita, rozvaha, náklady, výnosy, výkaz zisku a ztráty.

Financial analysis of the agricultural enterprise

A G R O P spol. s r. o.

Abstract

The aim of the bachelor thesis is to evaluate the financial health of the selected company A G R O P, spol. s r. o. in the monitored period 2017–2021 using selected financial analysis indicators. Based on the results of the financial analysis, suggestions and recommendations will be formulated to improve the potential condition.

The bachelor thesis is divided into two parts, a theoretical and a practical part. The theoretical part includes a description of the basic concepts and indicators of financial analysis, which are used in the examination of the selected company in the practical part. The concepts and selected formulas, which are necessary for the evaluation of the financial aspect of the company, are elaborated on the basis of knowledge from the literature. In the practical part, the basic characteristics of the company are presented and the methods of financial analysis are applied to the company A G R O P, spol. s r. o. in 2017–2021. The financial analysis is performed using absolute, difference and ratio indicators. In the analysis, clear tables and illustrative graphs are presented, then the resulting values of selected indicators are compared with the recommended values of selected authors. The paper concludes by defining suggestions and recommendations for the future stabilization and development of the company, based on the results obtained from the financial analysis.

Keywords: Financial analysis, agricultural enterprise, liquidity, profitability, indebtedness, activity, balance sheet, costs, revenues, profit and loss statement.

Obsah

1 Úvod.....	6
2 Cíl práce a metodika	7
3 Teoretická východiska	10
3.1 Finanční analýza.....	10
3.2 Uživatelé finanční analýzy	10
3.2.1 Externí uživatelé	10
3.2.2 Interní uživatelé	12
3.3 Zdroje informací pro finanční analýzu.....	12
3.3.1 Rozvaha	13
3.3.2 Výkaz zisku a ztráty.....	16
3.3.3 Přehled o peněžních tocích	17
3.3.4 Příloha k účetní závěrce.....	18
3.3.5 Výroční zpráva.....	18
3.3.6 Provázanost jednotlivých výkazů	19
3.4 Metody finanční analýzy.....	19
3.4.1 Analýza absolutních ukazatelů	20
3.4.2 Analýza rozdílových ukazatelů.....	21
3.4.3 Analýza poměrových ukazatelů.....	22
3.5 Dotace v zemědělství	30
3.5.1 Přímé platby.....	30
3.5.2 Program rozvoje venkova ČR na období 2014 až 2020	32
3.5.3 Národní dotace.....	33
4 Vlastní práce.....	34
4.1 Základní údaje o společnosti.....	34
4.2 Charakteristika podniku	34
4.2.1 Historie společnosti.....	35
4.2.2 Přijaté dotace.....	37
4.3 Analýza absolutních ukazatelů.....	40
4.3.1 Vertikální analýza rozvahy	40
4.3.2 Horizontální analýza rozvahy	42
4.3.3 Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty	46
4.3.4 Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty	47
4.4 Analýza rozdílových ukazatelů	49
4.4.1 Čistý pracovní kapitál	49
4.4.2 Čisté pohotové prostředky	50
4.5 Analýza poměrových ukazatelů	50

4.5.1	Ukazatele likvidity	50
4.5.2	Ukazatele aktivity	53
4.5.3	Ukazatele zadluženosti	55
4.5.4	Ukazatele rentability	58
5	Závěr a doporučení	61
6	Seznam použitých zdrojů	65
7	Přílohy	68

Seznam obrázků

Obrázek 1	— Struktura výkazu o tvorbě a použití peněžních prostředků	17
Obrázek 2	— Provázanost účetních výkazů	19

Seznam tabulek

Tabulka 1	— Seznam použitých vzorců	8
Tabulka 2	— Struktura ve zjednodušeném rozsahu	14
Tabulka 3	— Přehled dotací získaných v letech 2017–2021	38
Tabulka 4	— Vertikální analýza aktiv v letech 2017-2021 (v %)	41
Tabulka 5	— Vertikální analýza pasiv v letech 2017-2021 (v %)	42
Tabulka 6	— Horizontální analýza aktiv (v tis. Kč, %)	43
Tabulka 7	— Horizontální analýza pasiv (v tis. Kč, %)	44
Tabulka 8	— Vertikální analýza výnosů (v %)	46
Tabulka 9	— Vertikální analýza nákladů (v %)	47
Tabulka 10	— Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty (v tis. Kč, %)	48
Tabulka 11	— Čistý pracovní kapitál (v tis. Kč)	49
Tabulka 12	— Čisté pohotové prostředky (v tis. Kč)	50
Tabulka 13	— Výpočet ukazatelů likvidity (v tis. Kč)	50
Tabulka 14	— Ukazatele aktivity v letech 2017-2021	53
Tabulka 15	— Ukazatele zadluženosti v letech 2017-2021	55
Tabulka 16	— Ukazatele rentability s inflací v letech 2017-2021 (v %)	58

Seznam grafů

Graf 1	— Přehled výkupních cen komodit ve sledovaném období 2017-2021 (v Kč/t)	36
Graf 2	— Vývoj dotací v roce 2017 a 2021 (v Kč)	40
Graf 3	— Vývoj aktiv podniku A G R O P, spol. s r. o.	44
Graf 4	— Vývoj pasiv podniku A G R O P, spol. s r. o.	45
Graf 5	— Vývoj ukazatele Okamžité likvidity v letech 2017-2021	51
Graf 6	— Vývoj ukazatele Pohotové likvidity v letech 2017-2021	52
Graf 7	— Vývoj ukazatele Běžné likvidity v letech 2017-2021	52
Graf 8	— Ukazatele aktivity – obraty v letech 2017-2021 (kolikrát)	54
Graf 9	— Ukazatele aktivity – doba obratu v letech 2017-2021	55
Graf 10	— Vývoj ukazatelů věřitelského rizika a koeficient samofinancování v letech 2017 - 2021	57
Graf 11	— Vývoj míry zadluženosti v letech 2017-2021	57
Graf 12	— Vývoj ukazatelů rentability v letech 2017-2021 s provozními dotacemi	59

Graf 13 – Vývoj ukazatelů rentability v letech 2017-2021 bez provozních dotací 60

Seznam příloh

<i>Příloha 1 – Rozvaha aktiv podniku A G R O P, spol. s r. o. v letech 2017-2021 (upravená pro výpočty)</i>	68
<i>Příloha 2 – Rozvaha pasiv podniku A G R O P, spol. s r. o. v letech 2017-2021 (upravená pro výpočty)</i>	69
<i>Příloha 3 – Výkaz zisků a ztrát podniku A G R O P, spol. s r. o. v letech 2017-2021 (upravený pro výpočty)</i>	70

Seznam použitých zkratk

LI.	– Okamžitá likvidita (likvidita 1. stupně)
LII.	– Pohotová likvidita (likvidita 2. stupně)
LIII.	– Běžná likvidita (likvidita 3. stupně)
ROS	– Rentabilita tržeb
ROE	– Rentabilita vlastního kapitálu
ROA	– Rentabilita aktiv
VH	– Výsledek hospodaření
KFM	– Krátkodobý majetek
KZ	– Krátkodobé závazky
EBITDA	– Výsledek hospodaření před odečtením úroků a daní
EAT	– Výsledek hospodaření po zdanění (Čistý výsledek hospodaření)
EBIT	– Výsledek hospodaření před zdaněním
WACC	– Vážený průměr nákladů kapitálu
LPIS	– Geografický informační systém
ČPK	– Čistý pracovní kapitál
TTP	– Trvalý travní porost
RRD	– Rychle rostoucí dřeviny
SAPS	– Jednotná platba na plochu
VCS	– Dobrovolná podpora vázaná na produkci
PVP	– Přechnodné vnitrostátní podpory
EFA	– Vyhrazení plochy využívané v ekologickém zájmu
ha	– hektar

1 Úvod

Finanční analýza je jedním z nástrojů pro vyhodnocení ekonomické situace zemědělského subjektu. Cílem každého podniku je finanční stabilita, schopnost obstát v konkurenčním prostředí a co nejefektivněji využívat vlastní zdroje. Pro podnik je důležité, aby znal svou hospodářskou situaci, aby dokázal naplnit všechny uvedené cíle a prosperoval. Základem pro finanční analýzu jsou účetní výkazy, konkrétně jsou to rozvahy a výkazy zisků a ztrát. Prostřednictvím těchto výkazů má podnik přehled, jaká byla finanční situace v minulosti, ale také v současnosti. Pomocí finanční situace může podnik zjistit své silné a slabé stránky. Rozvaha podává přehled o majetku podniku a zdrojích jeho krytí, umožňuje tak posoudit finanční postavení podniku. Dochází k posuzování míry návratnosti a hodnocení kapitálové struktury. Sděluje přehled o tom, co společnost vlastní, ale také co dluží. Druhým výkazem je výkaz zisku a ztrát, který ukazuje, jakého výsledku hospodaření účetní jednotka dosáhla za sledované období, včetně porovnání s obdobím minulým.

V bakalářské práci byla nejprve zpracována teoretická část, obsahující literární rešerši, ve které jsou popsány základní charakteristiky finanční analýzy a její cíle. V této části je charakterizována analýza absolutních, rozdílových a poměrových ukazatelů. Popsány jsou zde i zdroje informací, určené k výpočtu všech ukazatelů finanční analýzy.

Praktická část je věnována krátké charakteristice vybraného podniku A G R O P, spol. s r. o. a metodám, které jsou popsány v teoretické části. Tyto metody byly následně aplikovány na vybraný podnik v letech 2017–2021. V závěru je provedeno zhodnocení výsledků finanční analýzy podniku a následně zpracováno doporučení vhodného opatření pro zlepšení hospodaření vybraného podniku.

Vzhledem k tomu, že mám možnost odborných konzultací s majitelkou podniku A G R O P, spol. s r. o. a získání originálních dat, rozhodla jsem se výše uvedené téma bakalářské práce zpracovat.

2 Cíl práce a metodika

Cílem této bakalářské práce je prostřednictvím analýzy podniku A G R O P, spol. s r.o. za roky 2017–2021 vymezit závěry, návrhy a doporučení pro budoucí rozvoj a stabilizaci podniku. Pomocí vybraných metod finanční analýzy lze zhodnotit finanční situaci podniku na základě dat z účetních výkazů.

Dílčím cílem bakalářské práce je vymezení teoretických přístupů k dané problematice. Druhým dílčím cílem je základní charakteristika vybrané společnosti. Třetím dílčím cílem je výpočet ukazatelů finanční analýzy a zobrazení vývoje těchto ukazatelů v grafech. Následně jsou stanoveny závěry na základě těchto výpočtů a návrhy a doporučení pro stabilizaci a budoucí rozvoj podniku.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí, a to na teoretickou a praktickou část. Při zpracování teoretické části byly použity dokumenty, konkrétně pevné knihy a také zahraniční literatura. Tato část se zabývá problematikou finanční analýzy. Konkrétně jsou zde vymezeny pojmy finanční analýzy, uživatelé finanční analýzy, zdroje finanční analýzy a metody finanční analýzy – absolutní, rozdílové a poměrové ukazatele.

V praktické části bude zpočátku zpracována charakteristika podniku A G R O P, spol. s r. o., na základě informací získaných z odborných konzultací s majitelkou společnosti. V první části jsou zmíněny základní charakteristiky, popis podniku a také historie společnosti. V následující části praktických východisek bude provedena finanční analýza podniku v letech 2017–2021. Analýza je provedena na základě účetních výkazů společnosti prostřednictvím nástrojů, které budou charakterizované v teoretické části.

Závěrečná část bude věnována zhodnocení výsledků finanční analýzy. Budou zde navrhována vhodná řešení na základě zjištěných výsledků, která povedou k vyřešení případných problémů.

V následující tabulce jsou uvedeny použité vzorce k výpočtům finanční analýzy.

Tabulka 1 – Seznam použitých vzorců

Rozdílové ukazatele		
Ukazatel	Vzorec	Doporučené hodnoty
Čistý pracovní kapitál	Čistý pracovní kapitál = oběžná aktiva – krátkodobé závazky	Čistý pracovní kapitál by měl být ideálně nízké kladné číslo (Sedláček, 2007).
Čisté pohotové prostředky	Čisté pohotové prostředky = peněžní prostředky – krátkodobé závazky	
Poměrové ukazatele		
Ukazatel	Vzorec	Doporučené hodnoty
Ukazatele likvidity		
Okamžitá likvidita (LI.)	$LI. = (KFM^* + \text{peněžní prostředky}) / KZ^{**}$	0,9 – 1,1 (Růčková, 2019); 0,2 – 0,5 (Scholleová, 2017)
Pohotová likvidita (LII.)	$LII. = (\text{krátkodobé pohledávky} + KFM^* + \text{peněžní prostředky}) / KZ^{**}$	0,7 – 1,0 (Vochozka, 2020); 1 – 1,5 (Růčkové, 2019)
Běžná likvidita (LIII.)	$LIII. = \text{oběžná aktiva} / KZ^{**}$	1,5 – 2,5 (Knápková a kol., 2017); 1,6 – 2,5 (Vochozka, 2020)
Ukazatele rentability		
Rentabilita tržeb (ROS)	$ROS = (VH^{***} \text{ po zdanění/tržby}^*) * 100$	vyšší než 6 % (Růčková, 2019; Knápkové a kol. 2017)
Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)	$ROE = (VH^{***} \text{ po zdanění/vlastní kapitál}) * 100$	vyšší než 10 % (Růčková, 2019)
Rentabilita aktiv (ROA)	$ROA = (VH^{***} \text{ před zdaněním/aktiva}) * 100$	10 % (Weygandt, 2019; Růčková, 2019).
Ukazatele aktivity		
Obrat celkových aktiv	$\text{Obrat celkových aktiv} = \text{tržby}^{****} / \text{aktiva}$	1 (Čížinská, 2018)
Obrat zásob	$\text{Obrat zásob} = \text{tržby}^{****} / \text{zásoby}$	4,5 – 6 (Synek, 2011)
Obrat krátkodobých pohledávek	$\text{Obrat krátkodobých pohledávek} = \text{tržby}^{****} / \text{krátkodobé pohledávky}$	Čím vyšší vyjde výsledek, tím rychleji dostane hotovost k dalším nákupům či investicím.
Doba obratu zásob	$\text{Doba obratu zásob} = \text{zásoby} / (\text{tržby}^{****} / 360)$	60–80 dnů (Růčková, 2019).

Ukazatel	Vzorec	Doporučené hodnoty
Doba obratu krátkodobých pohledávek	Doba obratu krátkodobých pohledávek = $\frac{\text{krátkodobé pohledávky}}{(\text{tržby}^{****}/360)}$	Čím nižší je hodnota, tím dříve jsou uhrazeny faktury. Měla by odpovídat době platnosti faktur – 14 dní (Scholleová, 2017)
Ukazatele zadluženosti		
Ukazatel věřitelského rizika	Celková zadluženost = $(\text{cizí zdroje/aktiva celkem}) * 100$	30–60 % (Kiseľáková, Šoltés, 2017; Růčková, 2019)
Koeficient samofinancování	Koeficient samofinancování = $(\text{vlastní kapitál/aktiva celkem}) * 100$	30 % (Sedláček, 2007).
Míra zadluženosti	Míra zadluženosti = $(\text{cizí zdroje/vlastní kapitál}) * 100$	maximálně 40 % (Knápková a kol., 2017)
Úrokové krytí	Úrokové krytí = $\frac{\text{VH před zdaněním/nákladové úroky}}{\text{úroky}}$	vyšší než 5 (Růčková, 2019)

* Krátkodobý finanční majetek

** Krátkodobé závazky

*** Výsledek hospodaření

**** Tržby = Tržby z prodeje výrobků a služeb + Tržby z prodeje zboží + Tržby z prodaného dlouhodobého majetku + Tržby z prodaného materiálu

3 Teoretická východiska

3.1 Finanční analýza

Nejvýstižnější definicí finanční analýzy je dle Růčkové (2019) ta, která říká, že *„Finanční analýza představuje systematický rozbor získaných dat, která jsou obsažena především v účetních výkazech. Finanční analýzy v sobě zahrnují hodnocení firemní minulosti, současnosti a předpovídání budoucích finančních podmínek“* (Růčková, 2019, str. 11).

Jedním z hlavních smyslů finanční analýzy je příprava podkladů pro kvalitní rozhodování o fungování podniku. Analýza slouží ke komplexnímu zhodnocení finanční situace podniku. Napomáhá k odhalení, zda je dostatečně ziskový, zda má vhodnou kapitálovou strukturu, zda využívá efektivně svých aktiv nebo zda je schopen včas splácet své závazky a celou řadu dalších významných skutečností (Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017).

Dle Vochozky (2020) lze finanční analýzu definovat takto: *„Finanční analýza přezkoumává minulost i současnost a přináší tak informace o výkonnosti podniku a o potenciálních rizicích, které vyplývají z jeho fungování. Zároveň se zabývá i dalším vývojem podniku a jeho budoucími kroky. Porovnáním jednotlivých ukazatelů v čase a prostoru vzniká hlavní přínos finanční analýzy“* (Vochozka, 2020, str. 32).

3.2 Uživatelé finanční analýzy

Údaje, týkající se finanční situace podniku, jsou předmětem zájmů mnoha subjektů nejen z firmy, ale i jejího okolí. Finanční analýza je významná pro věřitele a další externí uživatele, také pro akcionáře a podnikové manažery (Grünwald a Holečková, 2007).

Dle Grünwalda a Holečkové (2007) se uživatelé rozdělují podle toho, kdo provádí a potřebuje finanční analýzu. Uživatelé se tedy rozdělují na dvě oblasti: interní a externí.

3.2.1 Externí uživatelé

Stát a jeho orgány

Pro stát je finanční analýza důležitá z mnoha důvodů. Při analýze se stát zaměřuje především na kontrolu vykazovaných daní (Vochozka, 2020).

„Stát a jeho orgány se zajímají o finančně-účetní data z mnoha důvodů; např. pro statistiku, pro kontrolu plnění daňových povinností, kontrolu podniků se státní majetkovou účastí, rozdělování finanční výpomoci (přímá dotace, vládou zaručené úvěry atd.) podnikům, získání přehledu o finančním stavu podniků se státní zakázkou. Vyžadují informace pro formulování hospodářské politiky státu (finanční, daňové apod.) vůči podnikatelské sféře“ (Grünwald a Holečková, 2007, str. 31).

Investoři

Akcionáři a společníci vkládají do podniku kapitál za účelem jeho zhodnocení. Lze očekávat návratnost vložených prostředků po určité časové době, ale také zisk navíc. Zisk může být vyjádřen formou podílu na zisku nebo prodejem zhodnocených akcií či dividend (Růčková, 2019).

Investoři jsou hlavní uživatelé společně s vlastníky podniku. Využívají finanční analýzu ze dvou hledisek – kontrolního a investičního. Investoři se musí na základě výsledků rozhodnout, zda budou investovat do podniku či naopak. Je také nutné, aby kontrolovali podnik, do kterého své peníze vložili (Grünwald a Holečková, 2007).

Věřitelé

Věřitelé potřebují co nejvíce spolehlivých informací o finanční stabilitě potenciálního dlužníka. Pro tyto uživatele je velmi podstatný výsledek hospodaření, dle kterého zjišťují, z jakého důvodu podnik úvěr potřebuje (Scholleová, 2017).

„Stěžejní postavení má rentabilita, která dává odpověď na otázku, jak efektivně podnik hospodáří. Tato analýza poskytuje informaci, zda má podnik dostatečné finanční zdroje ke splácení existujících závazků a zda bude schopen splácet také nově požadovaný úvěr s úroky“ (Grünwald a Holečková, 2007, str. 29).

Obchodní partneři

Dodavatelé se zajímají především o to, zda je podnik schopný hradit své závazky. Partnerům jde o jeho likviditu, solventnost (tj. schopnost splácet finanční závazky ve stanovených lhůtách) a zadluženost (Grünwald a Holečková, 2007).

„Obchodní partneři se zaměřují zejména na schopnost podniku dostávat svým závazkům z daných obchodních vztahů. Proto sledují především zadluženost, solventnost a likviditu podniku“ (Vochozka, 2020. str. 33).

Konkurenti

Grünwald a Holečková (2007) tvrdí, že se konkurenti zajímají o: „*finanční informace podobných podniků nebo celého odvětví za účelem srovnávání s jejich výsledky hospodaření, hlavně o rentabilitu, ziskovou marži, cenovou politiku, investiční aktivitu, výši a hodnotu zásob, jejich obratovost apod.*“ (Grünwald a Holečková, 2007, str. 30).

I přesto, že podnik není vázán podáváním informací o své finanční situaci, je pro něj poskytování přínosem. Podnik, který nezveřejňuje nebo zkresluje finanční údaje přichází o dobrou pověst a tím i o potenciální investory a zákazníky (Grünwald a Holečková, 2007).

3.2.2 Interní uživatelé

Manažeři

Výsledky finanční analýzy mají pro manažery významnou funkci. Manažeři využívají informace zejména pro potřeby operativního a strategického finančního řízení podniku (Vochozka, 2020).

„*Manažeři využívají informace poskytované finančním účetnictvím, které je základem pro finanční analýzu, především pro dlouhodobé i operativní finanční řízení podniku. Tyto informace umožňují vytvoření zpětné vazby mezi řídicím rozhodnutím a jeho praktickým důsledkem*“ (Grünwald a Holečková, 2007, str. 27).

Zaměstnanci

Zajímají se zejména o to, aby si udrželi pracovní místo v dobře prosperující společnosti. Zaměstnanci bývají motivováni, stejně jako vedoucí pracovníci, k dobrému hospodářskému výsledku podniku. Stávají se uživateli finanční analýzy především prostřednictvím odborů. Zájem mají zejména o jistoty zaměstnání a o mzdovou a sociální stabilitu (Vochozka, 2020).

3.3 Zdroje informací pro finanční analýzu

Úspěšnost finanční analýzy podmiňuje kvalita informací, která do značné míry závisí na použitých vstupních informacích. Je nezbytné podchytit všechna data, která by mohla zkreslit výsledky hodnocení finančního zdraví firmy. Existuje více možností, jak čerpat informace, tímto je finanční analýza schopna zahrnout daleko více problematických aspektů (Růčková, 2019).

Podklady, bez kterých se finanční analýza neobejde, se čerpají především z účetních výkazů, mezi které patří rozvaha, výkaz zisků a ztrát, kde se zachycuje tvorba výsledků hospodaření, cash flow neboli přehled o peněžních tocích, výroční zpráva a přehled o změnách vlastního kapitálu (Knápková, Pavelková, Remeš a Šteker, 2017).

Povinností firem je zveřejňovat pravidelně své výkazy. Výroční zpráva slouží k informování majitele, obchodních partnerů, potenciačních investorů, finančních ústavů a zákazníků o majetkové, finanční a důchodové situaci. Slouží také k propagaci společnosti. Výroční zpráva musí obsahovat následující údaje: zveřejňované údaje účetní závěrky, výrok auditora týkající se účetní závěrky, údaje o důležitých skutečnostech, které se vztahují k účetní závěrce a také výklad o uplynulém a předpokládaném vývoji podnikání firmy a její finanční situaci (Knápková, Pavelková, Remeš a Šteker, 2017).

Dle Růčkové (2019) lze účetní výkaz rozdělit do dvou základních částí: externí forma a interní forma. Pod externí formou si lze představit účetní výkazy finanční a pod interní formou účetní výkazy vnitropodnikové. Externí informace uvádějí přehled o stavu a struktuře majetku. Jsou poskytovány externím uživatelům. Informace podnik získává z údajů, které jsou prezentované na kapitálovém trhu, trhu práce, z odborných statistik, z odborného tisku apod. Z vnitřních potřeb každého podniku vycházejí interní zdroje. Data jsou obsažena ve výkazech finančního účetnictví. Těmito výkazy jsou rozvaha, výkaz zisku a ztráty, cash flow, výroční zpráva (Růčková, 2019).

3.3.1 Rozvaha

Rozvaha značí základní účetní výkaz podávající přehled o celkové finanční situaci podniku. Obsahem rozvahy jsou údaje o stavu majetku, které jsou sestavené k určitému datu a uspořádané podle původu zdrojů. Rozvaha se nejčastěji zpracovává ve tvaru bilance T. Na levé straně se nacházejí jednotlivé formy majetku, strana je označována jako aktiva. Na pravé straně se nalézají zdroje majetku. Levá strana náleží pasivům. Dodržení bilanční rovnice je základní podmínkou pro správné sestavení rozvahy. Součet aktiv se musí rovnat součtu pasiv (Synek, 2011).

$$\text{AKTIVA} = \text{PASIVA}$$

„Základním účetním výkazem každého podniku je rozvaha, která nás informuje o tom, jaký majetek podnik vlastní a z jakých zdrojů je tento majetek financován. Rozvaha se vždy sestavuje k určitému datu a musí platit, že aktiva se rovnají pasivům“ (Knápková, Pavelková, Remeš a Šteker, 2017, str. 80)

Aktiva lze rozdělit do čtyř základních skupin. Uvedenými skupinami jsou: pohledávky za upsaný základní kapitál, dlouhodobý majetek, oběžná aktiva a časové rozlišení aktiv. Aby byla aktiva zařazena do dlouhodobého majetku, musí být doba použitelnosti delší než jeden tok. Tímto se dlouhodobý majetek liší od oběžných aktiv, která se v podniku stále obměňují. Aktiva mohou mít formu buď peněz, zásob, materiálu, nebo hotových výrobků. Na straně pasiv je zachycena finanční struktura a financování. Zde se nachází vlastní kapitál, cizí zdroje a časové rozlišení pasiv (Scholleová, 2017).

Tabulka 2 – Struktura ve zjednodušeném rozsahu

ROZVAHA	
AKTIVA CELKEM	PASIVA CELKEM
A. Pohledávky za upsaný ZK	A. Vlastní kapitál
B. Stálá aktiva	Základní kapitál
Dl. hmotný majetek	Ážio a kapitálové fondy
Dl. nehmotný majetek	Fondy ze zisku
Dl. finanční majetek	VH minulých let
C. Oběžná aktiva	VH běžného účetního období
Zásoby	B. Cizí zdroje
Pohledávky	Rezervy
• dlouhodobé	Dlouhodobé závazky
• krátkodobé	Krátkodobé závazky
Krátkodobý finanční majetek	
Peněžní prostředky	
D. Časové rozlišení	C. Časové rozlišení
Příjmy příštích období	Výdaje příštích období
Náklady příštích období	Výnosy příštích období

Zdroj: Růčková, 2019

Aktiva

Aktiva jsou výsledkem minulých investičních rozhodnutí. Bývají uspořádána několika možnostmi. Možnost uspořádání je buďto podle funkce, kterou aktiva v podniku plní, nebo podle času, dle kterého je majetek v podniku vázán. Neodmyslitelným kritériem je také likvidita. Aktivy v širším pojetí lze chápat jako celkovou výši ekonomických zdrojů, se kterou podnik disponuje v určitém časovém okamžiku. Představují majetek společnosti vložený či získaný v průběhu podnikání (Synek, 2011).

Aktiva tvoří dvě základní složky, a to dlouhodobý majetek a oběžná aktiva.

Dlouhodobý majetek dělíme na majetek dlouhodobý hmotný, nehmotný a finanční. Dlouhodobým majetkem se rozumí takový majetek, který podniku slouží dobu delší než jeden rok. Majetek během používání neztrácí svou původní formu, pouze se opotřebovává. Děje se tak formou odpisů, kterými se hodnota stálých aktiv přenáší úměrně jejich opotřebení do nákladů (Vochozka, 2020).

Dlouhodobým hmotným majetkem se rozumí např. pozemky, budovy, stavby v případě, že splňují minimální hranici pro zařazení do dlouhodobého hmotného majetku. Majetek se až na výjimky odepisuje. Výjimkami, které se neodepisují, jsou: pozemky, umělecká díla či sbírky. Dlouhodobý nehmotný majetek nemá fyzickou podobu. Jedná se o patenty, licence, ochranné známky, programové vybavení apod. Řadí se sem i goodwill bez ohledu na výši ocenění. Dlouhodobý finanční majetek nakupuje podnik jako dlouhodobou investici s předpokladem držení cenných papírů přesahující jeden rok. Investice se neodepisují (Růčková, 2019).

Oběžný majetek se během hospodářské činnosti mění z jedné formy na formu jinou. Majetek podniku slouží kratší dobu než jeden rok. Dochází k jeho okamžité spotřebě. Do oběžného majetku se řadí finanční majetek, peněžní prostředky, pohledávky a věcné položky majetku. U věcných položek (materiál, nedokončená výroba, polotovary, výrobky, zboží) se předpokládá, že se přemění na peněžní prostředky během jednoho roku (Růčková, 2019).

Nejběžnější položkou **ostatních aktiv** je časové rozlišení. Jsou zde zachyceny zůstatky časového rozlišení nákladů příštích období (příkladem je předem placené nájemné), komplexní náklady příštích období a příjmy příštích období, např. provedené a dosud nevyúčtované práce (Knápková, Pavelková, Remeš a Šteker, 2017).

Pasiva

Pasiva lze chápat jako finanční zdroj podniku. Informují o tom, z jakých zdrojů byl majetek podniku pořízen. Členění pasiv vychází z hlediska zdrojů financování, dělí se na vlastní kapitál, cizí kapitál a ostatní pasiva (Růčková, 2019).

Vlastní kapitál je tvořen základním kapitálem, který byl do podniku vložen společníky nebo byl vytvořen hospodářskou činností podniku. Zahrnuje kapitálové fondy, fondy ze zisku, výsledek hospodaření minulých let, výsledek hospodaření běžného období (Růčková, 2019).

Cizím kapitálem se představuje závazek společnosti vůči právnickým či fyzickým osobám na určitou dobu. Cenou závazku je tzv. úrok. Ten je z pohledu firmy náklad, který

musel vynaložit v souvislosti s užitím cizího kapitálu. Cizí kapitál obsahuje rezervy, dlouhodobé závazky a krátkodobé závazky (Vochozka. 2020).

Ostatní pasiva se zaměřují na časové rozlišení, které se rozděluje na výdaje a výnosy příštích období. Výdaji příštích období si lze představit např. nájemné placené pozadu a výnosy v příštím období, např. předem přijaté nájemné u pronajímatele, nevyfakturované dodávky (Grünwald a Holečková, 2007).

3.3.2 Výkaz zisku a ztráty

Jedná se o písemný přehled o výnosech, nákladech a výsledku hospodaření za určité období. Sestavuje se jednou za rok, ale jeho sestavení je možné i v kratších intervalech. Je zde zachycen pohyb výnosů a nákladů, nikoli pohyb příjmů a výdajů. U výkazu zisku a ztráty při finanční analýze se sleduje struktura výkazu, jeho dynamika, konkrétně dynamika jednotlivých položek. V analýze lze nalézt odpověď na otázku: „*Jak jednotlivé položky výkazu zisku a ztráty ovlivňují nebo ovlivňovaly výsledek hospodaření?*“ Získané informace jsou významným podkladem pro hodnocení firemní ziskovosti (Růčková, 2019).

$$\text{Výnosy} - \text{náklady} = \text{výsledek hospodaření (+zisk, -ztráta)}$$

(1)

(Knápková, Pavelková, Remeš a Šteker, 2017)

Výsledek hospodaření lze rozdělit na provozní a finanční. Výsledek se dělí podle výnosů a nákladů, které do něj vstupují. Provozní výsledek hospodaření určuje rozdíl provozních nákladů a výnosů, finanční je rozdílem finančních nákladů a výnosů (Taušl, Procházková, Jelínková, 2018).

Výkaz zisků a ztráty je tvořen výnosy, náklady a výsledkem hospodaření. Výkaz se sestavuje v druhovém nebo účelovém členění. **Druhové členění nákladů** definuje takové náklady, které byly vynaloženy na konkrétní účely. Jde o náklady na spotřebu materiálu, nákup zboží, mzdové náklady a další. U tohoto členění je podstatné to, co bylo spotřebováno, ne však bezprostřední účel vynaložených nákladů. U **účelové třídění nákladů** jsou sledovány příčiny vzniku nákladů, tedy za jakým účelem byly vynaloženy. Konkrétně se jedná o náklady prodeje, odbytové náklady, provozní náklady atd. (Knápková, Pavelková, Remeš a Šteker, 2017).

Dle Knápkové a kol. (2017) je výše zmíněné účelové členění vhodnější, a to díky tomu, že dokáže odkrýt vysoké náklady na řízení. V dnešní době se častěji shledáme s druhovou strukturou výkazu zisku a ztráty.

3.3.3 Přehled o peněžních tocích

Součástí účetní závěrky je také výkaz cash flow sloužící k posouzení likvidity podniku. Výkaz monitoruje peněžní tok, z tohoto důvodu se v současné době používá jako hlavní ukazatel zisku. Jsou zde srovnány příjmy a výdaje peněžních prostředků podniku za určité období. Přehled o peněžních tocích podává informaci o vývoji finanční situace podniku, dělí se také na tři činnosti: provozní, investiční a finanční (Čížinská, 2018).

Jak je zmíněno výše, informace o hotovostním toku lze získat z provozní, investiční a finanční činnosti. Z provozní činnosti získáme informace o přijatých zálohách, navýšení zásob, vzniku nové pohledávky nebo závazku z obchodních vztahů, ale také o odpisech. Pro získání informací pro investiční činnosti se čerpá z dokladů o pořízení dlouhodobého majetku a příjmů z prodeje dlouhodobého majetku. U finanční činnosti jsou informace čerpány ze splátek nebo navýšení dluhu, navýšení základního kapitálu nebo také vyplacení podílu na zisku (Scholleová, 2017).

Obrázek 1 – Struktura výkazu o tvorbě a použití peněžních prostředků

Zdroj: Růčková, 2019

Nejdůležitější částí cash flow je část, která se týká provozní činnosti. V této části lze odhalit nakolik výsledek hospodaření za běžnou činnost odpovídá skutečně vydělaným penězům. Prostřednictvím provozní činnosti lze také zjistit, do jaké míry produkci peněz ovlivní změny pracovního kapitálu a jeho složky. Druhou oblastí je činnost investiční. Tato oblast ukazuje výdaje, které se týkají pořízení investičního majetku, a také strukturu těchto výdajů. Nelze opomenout, že investiční činnost ukazuje také rozsah příjmů z prodeje investičního majetku, který je vykazován právě v tomto účetním výkazu. Poslední oblastí je

finanční činnost, v níž dochází k hodnocení vnějšího financování, zejména však pohybu dlouhodobého kapitálu (Růčková, 2019).

Výkaz cash flow jde sestavit dvěma metodami: přímou a nepřímou. V přímé metodě je zachycena celková suma příjmů, výdajů a jejich rozdíl za určité období. Mezi výhody této metody lze zařadit to, že znázorňuje hlavní skupiny příjmů a výdajů, naopak nevýhodou je, že neposkytuje přehled o zdrojích a užití peněžních toků. Častěji je využívána nepřímá metoda, která objevuje peněžní tok za pomoci proměny výsledku hospodaření do pohybu peněžních prostředků. Výhodou výkazu cash flow je, že nezahrnuje odpisy a časové rozlišení (Scholleová, 2017; Růčková, 2019).

„Cash flow se v zásadě kvantifikuje dvěma způsoby, a to přímo (pomocí sledování příjmů a výdajů podniku za dané období) a nepřímo (pomocí transformace zisku do pohybu peněžních prostředků)“ (Růčková, 2019, str. 127).

3.3.4 Příloha k účetní závěrce

Příloha je nedílnou součástí účetní závěrky. Obsahuje informace, které nelze nalézt v rozvaze ani ve výkazu zisku a ztráty. Dle Grünwalda a Holečkové (2007, str. 47) *„příloha přispívá k objasnění skutečnosti, které jsou významné z hlediska externích uživatelů účetní závěrky, aby si mohli vytvořit správný úsudek o finanční situaci a výsledcích hospodaření podniku, provést srovnání s minulostí a odhadnout možný budoucí vývoj“ (Grünwald a Holečková, 2007, str. 47).*

Základním požadavkem této přílohy je spolehlivost, neutralita a srozumitelnost vedení účetních záznamů. Význam spočívá zejména v poskytnutí obrazu o majetku, závazcích a vlastním kapitále, nákladech, výnosech a hospodářském výsledku. V příloze jsou doplněny informace obsažené v rozvaze a ve výkazu zisku a ztráty. V příloze lze nalézt základní blok informací, který je tvořen především informacemi o použitých účetních metodách, obecných účetních zásadách, způsobech oceňování a odpisování a další (Synek, 2011).

3.3.5 Výroční zpráva

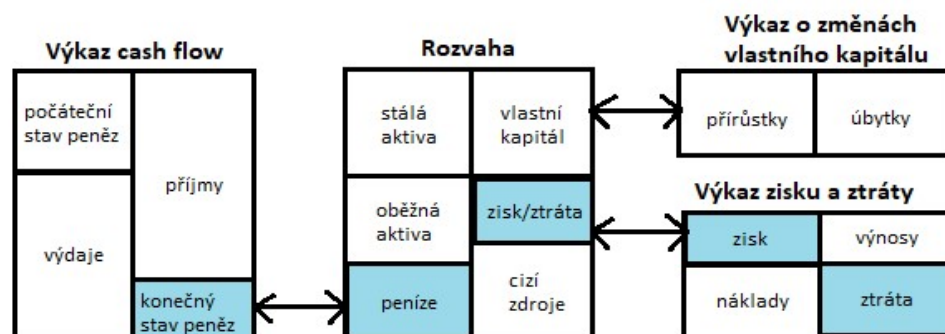
Výroční zpráva je dokument, ve kterém je zobrazeno hospodaření a finanční situace podniku za uplynulý rok. Zpráva podává informaci majitelům, obchodním partnerům, potenciálním investorům, finančním ústavům a zákazníkům o majetkové, finanční a důchodové situaci. Slouží i k propagaci společnosti. Dokument obsahuje údaje, které jsou

zveřejněné, účetní závěrky, výrok auditora týkající se účetní závěrky, údaje o důležitých skutečnostech, které se vztahují k účetní závěrce. Je zde obsažen také výklad o uplynulém a předpokládaném vývoji podnikání firmy a její finanční situaci. Výroční zpráva je vystavena povinnosti ověření auditorem (Růčková, 2019).

3.3.6 Provázanost jednotlivých výkazů

Účetní výkazy jsou vzájemně provázané. Základním výkazem je rozvaha, ve které je zobrazena majetková a finanční struktura. U rozvahy a výkazu zisku a ztráty dochází k propojení prostřednictvím výsledku hospodaření před zdaněním. Výsledek hospodaření je významným zdrojem financování a je do rozvahy přenesen z výkazu zisku a ztráty. Rozdíl mezi stavem finančních prostředků na začátku a konci roku zobrazuje cash flow. Pro rozvahu je stav peněžních prostředků stejně tak důležitý jako součást oběžných aktiv (Knápková, Pavelková, Remeš a Šteker, 2017).

Obrázek 2 Provázanost účetních výkazů

Zdroj: Růčková, 2019

3.4 Metody finanční analýzy

Existuje mnoho způsobů hodnocení finančního zdraví firmy, které je možné úspěšně aplikovat. Pro úspěšné aplikování je nutné zvolit správnou metodu, která by měla zajistit nejen nižší riziko chybného rozhodnutí, ale také vyšší spolehlivost. Pro úpravu a zpracování absolutních dat se v účetních výkazech využívají aritmetické operace. Výhodou je nenáročnost výpočetních zpracování, oproti tomu za nevýhodu lze považovat, že nepostihují všechny faktory. K použité metodě musí být vždy zpětná vazba na cíl, který by měla metoda splnit. Dle Růčkové (2019) obecně platí, že „Čím lepší metody, tím spolehlivější závěry, tím nižší riziko chybného rozhodnutí a tím vyšší naděje na úspěch“ (Růčková, 2019, str. 40).

Mezi základní metody využívané ve finanční analýze náleží především analýza absolutních ukazatelů, analýza rozdílových ukazatelů a analýza poměrových ukazatelů (Knápková, Pavelková, Remeš a Šteker, 2017).

3.4.1 Analýza absolutních ukazatelů

Absolutní neboli stavové ukazatele nalezneme v datech obsažených v účetních výkazech. Jsou využívány především k analýze vývojových trendů a k procentnímu rozboru komponent. Tato analýza v sobě tedy obsahuje dvě techniky rozboru: horizontální a vertikální analýzu (Knápková, Pavelková, Remeš a Šteker, 2017; Vochozka, 2020).

Horizontální analýza

Horizontální nebo také trendová analýza sleduje vývoj položek účetních výkazů v čase. V analýze dochází k hodnocení stability a vývoje z hlediska průměrnosti ve všech položkách, síly vývoje. Při této analýze dochází k hledání odpovědi na otázku: „*Jak se mění příslušná položka v čase?*“ (Scholleová, 2017, str. 714).

Rozbor lze zpracovat meziročně, kdy se srovnávají dvě po sobě jdoucí období, nebo za několik účetních období. Horizontální analýzu lze provádět dvěma základními způsoby, ve kterých se sleduje buďto relativní růst hodnoty položky rozvahy nebo výkazu zisku a ztráty, nebo absolutní růst hodnoty položky rozvahy nebo výkazu zisku a ztráty. Při relativním růstu poměříme hodnotu v období n k hodnotě v období minulém ($n-1$), lze říci, že provádíme podílovou analýzu. U absolutního růstu sledujeme rozdíl položky v období n a $n-1$, kdy provádíme rozdílovou analýzu. Změny položek jsou pozorovány po řádcích, tedy horizontálně, od tohoto nese název i analýza (Scholleová, 2017; Růčková, 2019).

Dle Knápkové a kol. (2017) se porovnáním změn položek jednotlivých výkazů v časové posloupnosti zabývá horizontální analýza. Vypočítává se absolutní výše změn a její procentní vyjádření k výchozímu roku.

$$\text{Absolutní změna} = \text{ukazatel}_t - \text{ukazatel}_{t-1} \quad (2)$$

$$\% \text{ změna} = \frac{(\text{absolutní změna} \times 100)}{\text{ukazatel}_{t-1}} \quad (3)$$

(Knápková, Pavelková, Remeš a Šteker, 2017)

Vertikální analýza

Vertikální analýza je založena na procentním rozboru. Zabývá se sledováním proporcionality jednotlivých účetních výkazů vůči celkové sumě pasiv a aktiv podniku. Při provádění vertikální analýzy je důležité klást důraz na časové řady proměnných, díky nimž lze sledovat a předvídat strukturální změny ve složení aktiv a jejich zdrojů pokrytí (Sihna, 2012).

„Technika procentního rozboru počítá procentní podíl jednotlivých rozvah na aktivech a položek výkazu zisku a ztráty na výnosech. O výkazech, jež jsou sestaveny tímto způsobem, hovoříme jako o výkazech sestavených ve společném rozměru. Analýza na nich založená se nazývá jako vertikální analýza“ (Vochozka, 2020, str. 19).

Scholleová (2017) tvrdí, že cílem analýzy je stanovení podílu jednotlivých majetkových složek na celkových aktivech a podíl zdrojů financování na celkových pasivech. Podíl jednotlivých položek na celkových nákladech a výnosech náleží pro výkaz zisku a ztráty. Položky jsou vyjádřeny jako procentuální podíl celku, potom je možné srovnávat podniky různých velikostí.

3.4.2 Analýza rozdílových ukazatelů

Analýza rozdílových a tokových ukazatelů se zabývá analýzou základních účetních výkazů. Účetní výkazy v sobě nesou tokové položky. Těmito položkami jsou zejména výkaz zisku a ztráty a výkaz cash flow. Lze využít i rozvahu, přičemž je možné provést analýzu oběžných aktiv pomocí rozdílových ukazatelů. Mezi nejznámější ukazatele, které jsou využity pro analýzu rozdílových ukazatelů, patří čistý pracovní kapitál a čisté pohotové prostředky (Růčková, 2019; Sedláček, 2007).

Čistý pracovní kapitál neboli provozní kapitál patří k nejvýznamnějším rozdílovým ukazatelům. Lze ho zjistit rozdílem mezi oběžným majetkem a krátkodobými cizími zdroji. Má velký vliv na platební schopnost podniku. Pokud má být podnik likvidní, je důležité mít nezbytnou výši relativně volného kapitálu. Jedná se o přebytek krátkodobých likvidních aktiv nad krátkodobými cizími zdroji. Z důvodu, že se ve výpočtu objevují krátkodobé závazky, předpokládaná doba splatnosti je do jednoho roku (Knápková, Pavelková, Remeš a Šteker, 2017; Sedláček, 2007).

$$\text{Čistý pracovní kapitál} = \text{pracovní kapitál} - \text{krátkodobé závazky}$$

(4)

Čisté pohotové prostředky určují okamžitou likviditu splatných krátkodobých závazků. Ukazatel se vypočítán rozdílem pohotových peněžních prostředků a okamžitě splatných závazků. O nejvyšší stupeň likvidity jde v případě, kdy zahrneme do peněžních prostředků pouze hotovost a zůstatek na běžném účtu. K pohotovým peněžním prostředkům lze zahrnout i krátkodobé cenné papíry a krátkodobé termínované vklady (Knápková, Pavelková, Remeš a Šteker, 2017).

$$\text{Čisté pohotové prostředky} = \text{peněžní prostředky} - \text{krátkodobé závazky} \quad (5)$$

3.4.3 Analýza poměrových ukazatelů

Mezi základní nástroje finanční analýzy patří poměrové ukazatele. Analýza účetních výkazů prostřednictvím poměrových ukazatelů je oblíbenou metodou především proto, že díky ní lze získat rychlou představu o finanční situaci podniku (Růčková, 2019).

Poměrové ukazatele tvoří nejvíce početnou a také nejvíce využívanou skupinu ukazatelů. Definují se jako podíl dvou položek, nejčastěji ze základních účetních výkazů. Pomocí těchto ukazatelů se provádějí časová srovnání, průřezové a srovnávací analýzy. Poměrové ukazatele lze rozdělit do skupin ukazatelů. Hovoříme o ukazateli likvidity, aktivity, rentability a zadluženosti (Vochozka, 2020).

Ukazatele likvidity

Likviditu lze chápat jako schopnost podniku hradit své krátkodobé závazky. U ukazatele likvidity dochází k poměru toho, co je možno platit, s tím, co je nutno zaplatit. Likvidnost ztělesňuje vyjádření vlastnosti dané složky rychle, a to bez ztráty hodnoty se přeměnit na peněžní hotovost (Lee, 2009)[‡].

Existuje tvrzení, že nedostatek likvidity vede k tomu, že podnik není schopný využít ziskových příležitostí, které se při podnikání objeví nebo není schopný hradit své běžné závazky. Tato skutečnost může vést k platební neschopnosti a bankrotu. Z hlediska finanční rovnováhy firmy je likvidita důležitá. Jen dostatečně likvidní podnik je schopný dostát svým závazkům (Růčková, 2019).

[‡] Lee, 2009. Přeloženo autorem BP[§] Weygandt 2019. Přeloženo autorem BP^{**} Konzultace s majitelkou společnosti, paní Janou Ptáčkovou

Okamžitá likvidita – likvidita I. stupně

Okamžitá likvidita bývá také označována jako cash ratio a představuje to nejužší vymezení likvidity. Do této likvidity vstupují jen ty nejlikvidnější položky z rozvahy. Jde o krátkodobý finanční majetek a peněžní prostředky. Doporučená hodnota ukazatele by měla dle Scholleové (2017) nabývat hodnot v rozmezí 0,2 – 0,5. S těmito hodnotami souhlasí i Knápková, Pavelková, Remeš a Šteker (2017). Nicméně dle Růčkové (2019) pro okamžitou likviditu by měla být doporučovaná hodnota v rozmezí 0,9 – 1,1, protože hodnota 0,2 je označována za hodnotu kritickou. Vysoké hodnoty ukazatele znamenají, že podnik využívá finanční prostředky neefektivně.

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{krátkodobý finanční majetek} + \text{peněžní prostředky}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (6)$$

(Scholleová, 2017; Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017; Růčková, 2019)

Pohotovostní likvidita – likvidita II. stupně

Pohotovostní likvidita je zpřísněním likvidity běžné. Ukazatel do svého čitatele nezahrnuje nejméně likvidní část oběžných aktiv, kterou jsou zásoby. Jde o přesnější vyjádření schopnosti podniku dostát svým krátkodobým závazkům. Je lepší sledovat pohotovostní likviditu v určitém časovém úseku než ji srovnávat s jinými hodnotami. Dle Vochozky (2020) se doporučená hodnota pohybuje v rozmezí 0,7 – 1,0. Pokud je pohotovostní likvidita rovna přesně 1, znamená to, že je podnik schopný dostát svým závazkům bez nutnosti prodeje svých zásob (Vochozka, 2020).

Růčková (2019) společně s Knápkovou, Pavelkovou, Remešem a Štekerem (2017) se shodují, že by ukazatel měl nabývat hodnot v rozmezí 1 – 1,5. Při poměru menším než 1 musí podnik spoléhat na případný prodej zásob.

$$\text{Pohotovostní likvidita} = \frac{\text{krátkodobé pohledávky} + \text{krátkodobý finanční majetek} + \text{peněžní prostředky}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (7)$$

(Růčková, 2019; Knápková, Pavelková, Remeš a Šteker, 2017)

Běžné likvidita – likvidita III. stupně

U ukazatele běžné likvidity dochází k určení, kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky podniku. Likvidita uvádí, kolikrát by byl podnik schopen uspokojit věřitele v případě, že by veškerá oběžná aktiva proměnil na hotovost. Při výpočtu tohoto ukazatele by měla být zvážena struktura zásob a jejich ocenění, také struktura pohledávek po lhůtě splatnosti a nedobytných pohledávek. Je obtížné určit její optimální hodnotu. Doporučená hodnota ukazatele se dle Knápkové, Pavelkové, Remeše a Šteker (2017) pohybuje v rozmezí 1,5 – 2,5. Avšak dle Vochozky (2020) by se běžná hodnota měla pohybovat v intervalu 1,6 – 2,5. Hodnota by nikdy neměla klesnout pod jednu.

$$\text{běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

(8)

(Vochozka, 2020; Knapková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017)

Ukazatele rentability

Rentabilitu lze chápat jako ukazatel výnosnosti či ziskovosti. Rentabilita bývá označována jako měřítko schopnosti podniku vytvářet nové zdroje, dosahovat zisku prostřednictvím investovaného kapitálu. Nejvíce používanými účetními výkazy pro měření rentability jsou výkaz zisku a ztráty a rozvaha. Ukazatele rentability jsou takové ukazatele, kde se v čitateli vyskytuje nějaká položka, která odpovídá výsledku hospodaření a ve jmenovateli nějaký druh kapitálu, respektive tržby. Lze říci, že ukazatele rentability slouží k hodnocení celkové efektivnosti dané činnosti (Růčková 2019; Scholleová, 2017).

Pro výpočet rentability jsou nejdůležitější tři kategorie zisku, které je možné nalézt ve výkazu zisku a ztráty. První kategorií je EBITDA (zisk před odečtením úroků a daní). Tento zisk před odečtením úroků a daní odpovídá provoznímu výsledku hospodaření. Ve finanční analýze se používá tam, kde je nutno zajistit mezifirmní srovnání. Druhou kategorií je EAT (zisk po zdanění nebo také čistý zisk). Jedná se o část zisku, kterou lze dělit na zisk k rozdělení a zisk nerozdělený. Kategorie čistého zisku se využívá ve všech ukazatelích, které hodnotí výkonnosti firmy. Třetí kategorií je EBIT (zisk před zdaněním), který je snížený nebo zvýšený o finanční a mimořádný výsledek hospodaření, od kterého ještě nebyly odečteny daně (Růčková, 2019).

Rentabilita tržeb – ROS – return on sales

Ukazatel rentability představuje poměry výsledků hospodaření v různých podobách a tržeb. Zisk může mít podobu zisku po zdanění, zisku před zdaněním nebo EBIT. Do položky tržeb se řadí tržby, které tvoří provozní výsledek hospodaření, ale také veškeré tržby, zejména pokud použijeme čistý zisk. Ukazatel vyjadřuje schopnost podniku dosahovat zisku při dané úrovni tržeb. Odráží podíl čistého zisku na 1 Kč. ROS je důležitým ukazatelem pro porovnání efektivity podnikání pro společnost, která působí ve stejném odvětví. Doporučuje se, aby rentabilita tržeb přesahovala 6 %.

$$ROS = \frac{\text{zisk}}{\text{tržby}}$$

(9)

(Růčková, 2019; Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017)

Rentabilita vlastního kapitálu – ROE – return on equity

Ukazatel vyjadřuje, kolik čistého zisku připadá na jednu korunu kapitálu investovaného akcionářem. Měřením rentability vlastního kapitálu vystihneme výnosnost kapitálu vloženého akcionáři nebo vlastníky podniku (Vochozka, 2020).

$$ROE = \frac{\text{zisk}}{\text{vlastní kapitál}}$$

(10)

Pomocí tohoto ukazatele mohou investoři získat informaci, zda je jejich kapitál reprodukován s náležitou intenzitou, která odpovídá riziku investice. Při růstu ukazatele může docházet ke zlepšení výsledku hospodaření, zmenšení podílu vlastního kapitálu nebo také k poklesu úročení cizího kapitálu. Doporučená hodnota by měla převyšovat 10 % (Růčková, 2019).

Rentabilita aktiv – ROA – return on assets

Rentabilita aktiv je klíčovým měřítkem rentability. Dochází k poměrování zisku podniku s celkovými vloženými prostředky bez ohledu na to, zda byl financován z vlastního nebo cizího kapitálu. Na rentabilitu aktiv lze narazit v několika tvarech. Nejvhodnějším tvarem je však tvar EBIT, který představuje zisk před úroky a zdaněním (Scholleová, 2017).

$$ROA = \frac{EBIT}{\text{aktiva}}$$

(11)

Ukazatel tedy odráží celkovou výnosnost kapitálu bez ohledu na to, z jakých zdrojů byly činnosti financovány. U rentability aktiv dochází k hodnocení výnosnosti celkového vloženého kapitálu a lze ho využít pro měření souhrnné efektivnosti. Doporučená hodnota se pohybuje zhruba kolem 10 % (Weygandt, 2019[§]; Růčková, 2019).

Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity zachycují schopnost podniku využít jednotlivé majetkové části. Ukazatel tedy měří schopnost podniku využívat zdroje vložené do jednotlivých položek aktiv pro generování tržeb. Ukazuje, zda podniku náleží přebytečné kapacity, či naopak nedostatek produktivních aktiv a v budoucnu nebude moci realizovat růstové příležitosti. Obecně lze říci, ukazatele aktivity vypovídají o vázanosti kapitálu v podniku v jeho různých formách, informují o tom, jak účinně podnik využívá svůj majetek, analyzují, jak racionálně podnik nakládá se svým majetkem, vypovídají o efektivitě finančního řízení podniku (Scholleová, 2017; Kiseľáková, Šoltés, 2017).

U ukazatelů aktivity dle Růčkové (2019) dochází k měření efektivnosti podnikatelské činnosti a k využití zdrojů podle rychlosti obratu vybraných položek rozvahy. Ukazatele aktivity se zabírají oběžnými aktivy a krátkodobými závazky, to znamená, že vyhodnocují dobu obratu zásob, pohledávek a závazků.

V oblasti hodnocení aktivity podniku jsou konstruovány dva typy ukazatelů. Prvním je počet obrátek dané položky aktiv – tedy kolikrát se dané aktivum vrátí v tržbách. Druhým typem je doba obratu, která je obrácenou hodnotou počtu obrátek. Vyjadřuje, za kolik dnů se dané aktivum přemění do jiné majetkové položky. Typickými ukazateli aktivity jsou: obrat aktiv, obrat stálých aktiv, obrat zásob, obrat pohledávek, doba obratu zásob a pohledávek (Scholleová, 2017).

Obrat aktiv

Obrat aktiv vyjadřuje, kolikrát se celková aktiva podniku za rok vrátí v tržbách. Je jakýmsi měřítkem celkového využití aktiv. Čím je hodnota tohoto ukazatele vyšší, tím menší objem zdrojů financování byl pro generování tržeb v daném období využit. Ukazatel by se měl pohybovat minimálně na úrovni hodnoty 1 (Čižinská, 2018).

[§] Weygandt 2019. Přeloženo autorem BP** Konzultace s majitelkou společnosti, paní Janou Ptáčkovou

$$Obrat\ celkových\ aktiv = \frac{Celkové\ tržby}{Celková\ aktiva} \quad (12)$$

Obrat stálých, respektive oběžných aktiv sděluje, kolik peněžních jednotek tržeb bylo vygenerováno z každé peněžní jednotky stálých (oběžných) aktiv (Scholleová, 2017).

$$Obrat\ stálých\ aktiv = \frac{Celkové\ tržby}{Stálá\ aktiva} \quad (13)$$

$$Obrat\ oběžných\ aktiv = \frac{Celkové\ tržby}{Oběžná\ aktiva} \quad (14)$$

Ukazatel je označován také jako produktivnost vloženého kapitálu. Dle oboru činnosti se podstatně mění výše obratu oběžných aktiv. Jako nevýhodu lze u tohoto ukazatele uvést, že tržby jsou tokovou veličinou, zatímco stav aktiv se může během roku měnit. V ukazateli je stav aktiv zachycen statisticky k určitému časovému okamžiku (Vochozka, 2020).

Obrat zásob

Ukazatel vyjadřuje, kolikrát za rok se zásoby přemění v další položku oběžných aktiv, zpravidla na pohledávky nebo na peněžní prostředky. Určuje počet obrátů zásob za sledované období, kterým je obvykle jeden rok. Doporučenou hodnotou je dle Synka (2011) interval 4,5 – 6. Platí, že čím vyšší je ukazatel, tím je situace v podniku lepší.

$$Obrat\ zásob = \frac{Celkové\ tržby}{Zásoby} \quad (15)$$

(Synek, 2011, Scholleová, 2017)

Obrat pohledávek ukazuje, kolikrát je během sledovaného období jednotka přeměněna na peněžní prostředky. Platí, že čím vyšší výsledek vyjde, tím rychleji se dostane hotovost k dalším nákupům či investicím.

$$\text{Obrat pohledávek} = \frac{\text{Celkové tržby}}{\text{Pohledávky}} \quad (16)$$

(Scholleová, 2017)

Doba obratu zásob udává délku jedné obrátky zásob v počtu dnů. Ukazatel znázorňuje dobu, po kterou jsou aktiva vázána ve formě zásob. Platí tvrzení, že čím kratší je daná doba, tím si podnik vede lépe. Doporučovaná hodnota se pohybuje mezi 60–80 dny.

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{Zásoby}}{\frac{\text{Celkové tržby}}{360}} \quad (17)$$

(Růčková, 2019)

Doba obratu pohledávek ukazuje, kolik dnů byly tržby vázány v podobě pohledávek. Jinými slovy doba obratu pohledávek vyjadřuje, kolik dnů v průměru trvalo vyinkasovat pohledávky a přeměnit je na peněžní prostředky. Doba obratu pohledávek bývá označována jako průměrná doba inkasa pohledávek.

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{\text{Pohledávky}}{\frac{\text{Celkové tržby}}{360}} \quad (18)$$

(Synek, 2011)

Ukazatele zadluženosti

Zadluženost sděluje skutečnost, že podnik využívá cizích zdrojů, tedy dluhů, k financování aktiv ve své činnosti. Ukazatele zadluženosti se zabývají poměřováním cizích a vlastních zdrojů, ale také schopností hradit náklady dluhu. Využívají se jako ukazatele výše rizika, které nese podnik při daném poměru, struktuře vlastního kapitálu a cizích zdrojů. Platí, že čím vyšší zadluženost podniku náleží, tím vyšší riziko nese. Podnik by měl být schopen splácet své závazky bez ohledu na to, jak se mu vede (Růčková, 2019).

Podstatou analýzy zadluženosti je hledání optimálního vztahu mezi vlastním a cizím kapitálem, v tomto případě se jedná o kapitálovou strukturu. Analýza zadluženosti porovnává rozvahové položky. Na základě těchto položek se zjistí, v jakém rozsahu jsou aktiva podniku financována cizími zdroji (Čižinská, 2018).

Ukazatel věřitelského rizika – Debt ratio

Základním ukazatelem, kterým lze vyjádřit celkovou zadluženost, je poměr celkových závazků k celkovým aktivům. Nazývá se ukazatel věřitelského rizika.

Doporučená hodnota, kterou zmiňuje celá řada autorů odborné literatury, se pohybuje mezi 30–60 %. Obecně platí tvrzení, že čím vyšší je hodnota tohoto ukazatele, tím vyšší je riziko věřitelů. Zapojením cizích zdrojů do financování podniku lze snížit náklady za použití kapitálu v podniku, které vyjadřujeme pomocí WACC (vážený průměr nákladů kapitálu). Čtyři faktory ovlivňují ukazatel věřitelského rizika. Mezi faktory se řadí daně, riziko, typ aktiv a stupeň finanční volnosti podniku.

$$Celková\ zadluženost = \frac{Cizí\ kapitál}{Aktiva\ celkem} \quad (19)$$

(Kiseľáková, Šoltés, 2017; Růčková, 2019)

Koeficient samofinancování – Equity ratio

Koeficient samofinancování je doplňkový ukazatel k ukazateli věřitelského rizika. Součet těchto ukazatelů by se měl rovnat přibližně 1. Ukazatelem je vyjádřena proporce, v níž jsou aktiva společnosti financována penězi akcionářů. Náleží k nejdůležitějším poměrovým ukazatelům zadluženosti pro hodnocení celkové finanční situace, důležitá je jeho návaznost na ukazatele rentability.

$$Koeficient\ samofinancování = \frac{Vlastní\ kapitál}{Celková\ aktiva} \quad (20)$$

(Růčková 2019; Čížinská, 2018)

Míra zadluženosti

Míra zadluženosti je ukazatel, ve kterém je uveden poměr cizího a vlastního kapitálu. Ukazatel je významný pro banku při žádosti o nový úvěr. Banka dle něj rozhoduje, zda úvěr poskytnout či ne. Pro posuzování je důležitý časový vývoj míry zadluženosti, který ukazuje, zda se podíl cizích zdrojů zvyšuje či snižuje. Pomocí tohoto jevu signalizuje míru ohrožení nároků věřitelů. Optimální výše míry zadluženosti je maximálně hodnota 4. Při této hodnotě je podíl vlastního kapitálu 25 % a cizího kapitálu 75 %. Jako předlužený lze považovat podnik, jehož zadluženost převyšuje výši jeho hodnoty majetku.

$$Míra\ zadluženosti = \frac{Cizí\ zdroje}{Vlastní\ kapitál} \quad (21)$$

(Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017; Vochozka, 2020)

Úrokové krytí

Ukazatel úrokového krytí udává, kolikrát je zisk vyšší než úroky. Vypočte se jako poměr zisku před úroky a zdaněním (EBIT) k nákladovým úrokům. Úrokové krytí tedy vystihuje výši zadluženosti pomocí schopnosti podniku splácet nákladové úroky. V případě, kdy má ukazatel hodnotu 1, znamená to, že podnik je schopný vydělat pouze na splacení svých úroků, ale nemůže dosáhnout již jiných zisků pro splacení daní. Doporučenou hodnotou tohoto ukazatele se uvádí hodnota vyšší než 5. Pokud hodnota ukazatele nedosáhne ani 1, znamená to, že podnik není schopný vydělat ani na zaplacení úroků.

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{\text{EBIT}}{\text{nákladové úroky}}$$

(22)

(Růčková, 2019; Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017; Scholleová, 2017)

3.5 Dotace v zemědělství

V České republice se dotační zdroje rozdělují na dvě základní skupiny dle zdroje finančních prostředků. Po vstupu České republiky do Evropské unie jsou zemědělcům poskytovány evropské dotační programy, které jsou z části financované ze státního rozpočtu České republiky. Programy jsou přiměřeně doplněny národními dotačními programy, které jsou plně hrazené ze státního rozpočtu ČR. Evropské dotační programy i s národními doplňkovými platbami vyplácí a administruje Státní zemědělský intervenční fond (eAgri.cz, 2022).

Základními dotačními nástroji v ČR jsou přímé platby, program pro rozvoj venkova ČR a národní dotace.

3.5.1 Přímé platby

V roce 2015 byl zaveden vícesložkový model přímých plateb. Mezi přímé platby je zahrnuta jednotná platba na plochu (SAPS), platba za greening (ozelenění), příplatek pro mladé zemědělce a dobrovolná podpora vázaná na produkci citlivých komodit (VCS). Do těchto komodit patří škrobové brambory, chmel, ovoce, zelenina, konzumní brambory, cukrová řepa, bílkovinné plodiny, masná telata, dojnice, ovce a další. Mimoto existují i přechodné vnitrostátní podpory (PVP), které slouží k dorovnání jednotné platby na plochu

na úroveň starých členských států Evropské unie. Žádosti o tyto platby lze podávat každoročně do 15. 5. formou tzv. jednotné žádosti (eAgri.cz, 2022).

a) Jednotná platba na plochu – SAPS – Single Area Payment Scheme

Cílem dotačního titulu SAPS je podpora zemědělcům, kteří obhospodařují minimálně 1 hektar zemědělské půdy s kulturou. Konkrétní podmínky pro poskytnutí podpory upravuje nařízení vlády č. 47/2007 Sb., v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropských společenství. Zemědělská půda s kulturou je standardní orná půda, úhor, travní porost, trvalý travní porost, vinice, chmelnice, sad, školka rychle rostoucích dřevin, jiná trvalá kultura, zalesněná půda, která je pro SAPS způsobilá k roku 2008 nebo s jinou kulturou oprávněnou pro dotace. Jednotná platba na plochu i nadále setrvává jako významná složka přímých plateb, které jsou poskytované z rozpočtu Evropské unie. SAPS představuje zhruba 55 % částky určené pro přímé platby (SZIF.cz, 2022).

b) Platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí – GREENING

Záměrem platby je podpořit zemědělské postupy se zaměřením na oblasti klimatu a životního prostředí. Tuto platbu nedostane zemědělec automaticky, je nutné dodržovat určité postupy, které jsou dobrovolné anebo dané legislativou. Mezi základní postupy byly vymezeny:

Diverzifikace plodin

Žadatel má povinnost pěstovat určitý počet plodin, a to v závislosti na rozloze orné půdy, která je uvedena v LPIS. V případě, že plocha představuje 10–30 ha orné půdy, zaručuje se k pěstování minimálně dvou plodin, kdy hlavní plodina nezabere více než 75 % orné půdy. U plochy větší než 30 ha jsou to minimálně tři plodiny. Hlavní plodina nezabere více než 75 % orné půdy a zároveň dvě hlavní plodiny nepřekročí dohromady více než 95 % orné půdy (SZIF.cz, 2022).

Zachování poměru trvalých travních porostů

Cílem je udržení poměru trvalých travních porostů (TTP) vůči zemědělské ploše. Poměr by neměl klesnout v rámci celé České republiky o více než 5 % v porovnání s referenčním poměrem. Za změnu kultury je považované rozorání i jakákoli jiná změna. Výjimkou je výsadba rychle rostoucích dřevin (RRD) ve výmladkových plantážích či sadbách vánočních stromků (SZIF.cz, 2022).

Vyhrazení plochy využívané v ekologickém zájmu – EFA – Ecological focus area

Tato složka se týká především těch zemědělců, kteří vlastní více než 15 ha orné půdy. Mají povinnost vyčlenit minimálně 5 % plochy jako tzv. plochu v ekologickém zájmu. Plocha slouží především k zachování a zlepšení biologické rozmanitosti při zemědělském hospodaření. Mezi prvky EFA patří krajinné prvky, souvratě, úhor využívaný v ekologickém zájmu, ochranné pásy podél vod a další. Minimální plocha EFA by měla být 0,01 ha a měla by být evidována v LPIS (SZIF.cz, 2022).

c) Platba pro mladé zemědělce

Platba je určena mladým zemědělcům, kteří začínají podnikat v zemědělství. Žádat mohou jak fyzické, tak i právnické osoby, které splňují určité podmínky. Účelem této platby je usnadnit založení zemědělského podniku a jeho rozvoj v počátečních letech podnikání (SZIF.cz, 2022).

d) Dobrovolná podpora vázaná na produkci – VCS

V rámci VCS jsou uvedeny podpory rostlinné i živočišné výroby. Podpory jsou vázány na aktivní produkci a dochází tak k podpoře citlivých sektorů v České republice. Žadatel o podporu musí splňovat podmínky SAPS s dalšími kritérii, které jsou vázány na konkrétní dotační opatření. Lze žádat o 12 dotačních opatření (podpor): na produkci brambor určených pro výrobu škrobu, konzumních brambor, produkci chmele, ovocných druhů s velmi vysokou pracností, ovocných druhů s vysokou pracností, zeleninových druhů s velmi vysokou pracností, zeleninových druhů s vysokou pracností, cukrové řepy a na produkci bílkovinných plodin, na chov telete masného typu, na chov krávy chované v systému chovu s tržní produkcí mléka, na chov bahnice nebo na chov kozy (SZIF.cz, 2022)

3.5.2 Program rozvoje venkova ČR na období 2014 až 2020

Evropským zdrojem finančních prostředků kofinancovaných částečně Českou republikou je program rozvoje venkova. Dle charakteru se podpory rozdělují jako investiční nebo plošné. Každoročně do 15.5. lze podávat žádosti o plošné podpory. Hlavním cílem tohoto programu je obnova, zachování a zlepšení ekosystémů, které jsou závislé na zemědělství. Tohoto cíle lze dosáhnout prostřednictvím především agroenvironmentálních opatření, investic pro konkurenceschopnost a inovací zemědělských podniků, podporou vstupu mladých lidí do zemědělství nebo krajinnou infrastrukturou. V programu dochází k

podporování diverzifikace ekonomických aktivit ve venkovském prostoru a jeho cílem je vytvářet nová pracovní místa a zvýšit hospodářský rozvoj (eAgri.cz, 2022).

3.5.3 Národní dotace

Národní dotace jsou hrazeny ze státního rozpočtu České republiky a administrovány Ministerstvem zemědělství České republiky. Tyto dotace lze rozdělit do třech základních směrů. Prvním směrem jsou podpory různého charakteru vyhlášené formou zásad, které podléhají každoročně schvalování ministrem zemědělství. Dále jsou to podpory směřující do lesního hospodářství a podpory, které směřují do vodního hospodářství. Z národních zdrojů podporuje Česká republika široké spektrum potřebných a důležitých aktivit, a to prostřednictvím řady cílených programů. Dotační programy jsou určeny k udržování výrobního potenciálu zemědělství a jeho podílu na rozvoji venkovského prostoru (eAgri.cz, 2022).

4 Vlastní práce

Ve vlastní práci bude analyzována společnost A G R O P, spol. s r. o. Tato část bakalářské práce se bude věnovat krátké charakteristice vybraného zemědělského podniku. Je zde aplikována finanční analýza, v níž jsou použity metody a nástroje finanční analýzy, které jsou vysvětleny ve třetí kapitole této práce. Finanční analýza bude tvořena na základě účetních závěrek podniku, konkrétně z let 2017 až 2021. Pět let je doba postačující pro zhodnocení finanční situace podniku. Právní formou podniku je společnost s ručením omezeným. Podnik vede podvojný účetnictví.

4.1 Základní údaje o společnosti

Obchodní firma: A G R O P, spol. s r. o., právní forma: společnost s ručením omezeným

Datum zápisu: 30. dubna 1992

IČ: 445 68 371, sídlo: Nedamovská 266/156, 471 41 Dubá

Předmětem podnikání firmy A G R O P, spol. s r. o. je zemědělská výroba, odbytová a obchodní činnost, poradenská a konzultační činnost v oblasti zemědělství, nákup a prodej potravinářského a průmyslového zboží a zemědělských potřeb, zahraničně obchodní činnost v rozsahu předmětu podnikání.

4.2 Charakteristika podniku

Vybraný podnik A G R O P, spol. s r. o. byl založen v roce 1992. Zemědělská společnost se nachází v okrese Česká Lípa v Libereckém kraji. Společnost hospodáří v obilnářské oblasti v nadmořské výšce 226 m n. m. na rozloze celkem 412, 6 ha zemědělské půdy. Trvalé travní porosty zaujímaly v roce 2022 celkem 49,8 ha z výměry společnosti. Zbytek výměry, tj. 362,8 ha, je orná půda typu středně těžké hnědozemě. Podnik A G R O P, spol. s r. o. je zaspán u Krajského soudu v Ústí nad Labem od 30. 4. 1992. Společnost se zabývá zemědělskou prvovýrobou.

V rostlinné výrobě firma pěstuje všechny tradiční zemědělské komodity. Ozimá pšenice zaujímá největší výměru, konkrétně okolo 100 ha. Dalšími plodinami jsou řepka olejná (cca. 80 ha), cukrová řepa (do 40 ha) a zbytek výměry zaujímá jarní obilí, tedy pšenice, ječmen, oves a tritikále. **

** Konzultace s majitelkou společnosti, paní Janou Ptáčkovou

Společnost A G R O P, spol. s r. o. se pyšní tím, že po celou dobu své existence má stálé zaměstnance. První byli zaměstnání od 1. ledna 1993 až po jejich starobní důchod. Bylo zaměstnáno 8 zaměstnanců. Z toho se polovina zabývala živočišnou výrobou a zbytek výrobou rostlinnou. Při rozvoji technologií a výkonnosti strojů se zmenšil nárok na více zaměstnanců. Do roku 2018 podnik zaměstnával 5 zaměstnanců. V současnosti jsou zaměstnání 3 zaměstnanci, chod podniku současně zajišťuje majitelka společnosti. ††

4.2.1 Historie společnosti

Zemědělská společnost A G R O P, spol. s r. o. vznikla zápisem do obchodního rejstříku dne 30. 4. 1992 s jedním statutárním zástupcem Ing. Jaroslavem Ptáčkem. V roce 1994 se stala druhým statutárním zástupcem paní Jana Ptáčková a od roku 2018 je jediným společníkem a vlastníkem podniku. Začátky nebyly pro podnik jednoduché, pro získání majetku byl využit restituční zákon. Tehdy se restituční zákon skládal z živého a mrtvého inventáře i zemědělské půdy. Následně se ze všech restitucí sestavil strojový park, který obsahoval traktory, pluh, sečky, kombinátory a další.

Ve vlastnictví měl podnik dílny, seník a kravín K98. Podepsala se kupní smlouva s Pozemkovým fondem České republiky o prodeji části podniku státního statku Dubá, která měla splatnost 24 let. První investicí společnosti v roce 1994 byl nákup oběžného škrábáku chlévské mrvy do kravína. Vybuďoval se pastevní areál, který ze začátku zaobíral 15 ha, pak se postupně rozšířil na 20 ha. Areál byl oplocen pevnou ohradou z dřevěných kůlů, izolátory a elektrický ohradník byly na 8 ha. Pastevní areál byl rozdělen na části, kdy se jalovice a krávy postupně přesouvaly, pásly se od začátku května do poloviny října.

Společnost se zabývala rostlinnou výrobou. Podnik začal hospodařit na 355,73 ha zemědělské půdy, z toho 301,38 ha byla orná půda a zbylých 54,35 ha byl trvalý travní porost. Prvních 17 let se pěstovala řepka, ječmen, ozimá a jarní pšenice, oves, tritikále, kukuřice na siláž a brambory.

Podnik se zabýval i živočišnou výrobou. Začal s chovem mléčného skotu z majetku restituentů a chovem prasat. Součástí základního stáda bylo 39 březích jalovic. Jednalo se o plemeno Holštýn, které je prošlechtěné na vysokou mléčnou užitkovost. Produkováné mléko se každý den odváželo do Českolipské mlékárny, a poté od roku 2000 se mléko vyváželo do Německa do mlékáren Müller. Chovem prasat se vykrmilo cca. 150 prasat ročně, která se dávala v průměrné hmotnosti 120 kg na jatka. Chov prasat na výkrm byl

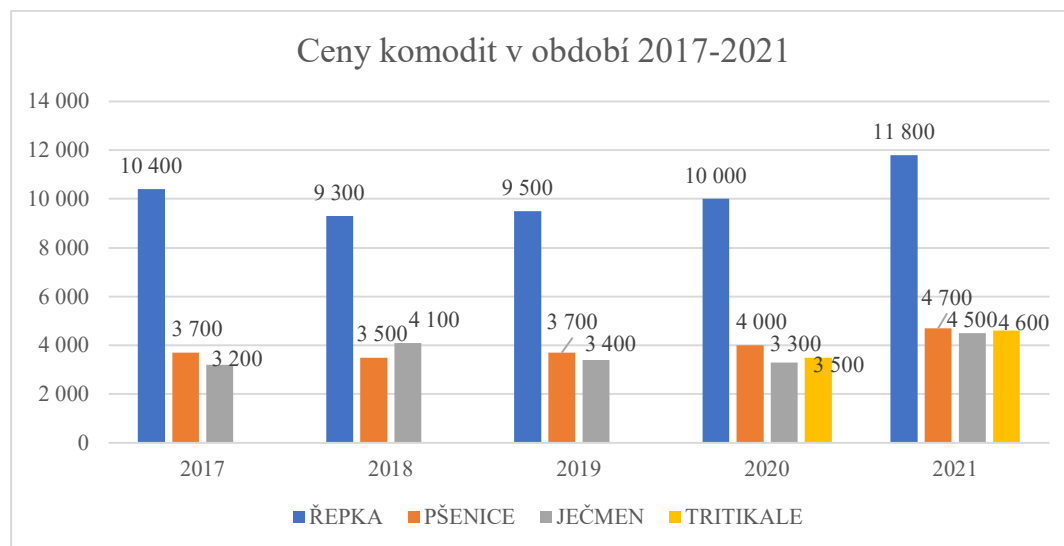
†† Konzultace s majitelkou společnosti, paní Janou Ptáčkovou

ukončen v roce 1998, kdy podnik z této činnosti neměl žádný zisk. V roce 2009 byl ukončen chov mléčného skotu a přešlo se na skot masný, kdy jalovičky byly na chov a býčci se vykrmovali na jatka. Masné plemeno Charolais se chovalo až do roku 2019, kdy bylo stádo prodáno kvůli nedostatku zaměstnanců. Od roku 2019 se podnik zabývá pouze rostlinnou výrobou.

V roce 2022 hospodařil podnik na 402 ha (355 ha orná půda a 57 ha TTP). Z této výměry je 220,99 ha pronajaté půdy, 81,22 ha vlastní půdy podniku a 100,74 ha ve vlastnictví majitelky podniku, Jany Ptáčkové.

Podnik obilí dodává do dvou výkupů. Prvním z nich je výkup AGRO ZZN Rakovník, konkrétně se obilí dováží do střediska v Polepech. Druhým výkupem je ZZN Polabí, a. s., jehož střediska se nachází v Provodíně a Mimoni. Tyto zmíněné výkupy jsou nejen odběrateli, ale také dodavateli. Od ZZN Polabí, a. s. podnik odebírá hnojiva a od druhého výkupu AGRO ZZN Rakovník získává osivo. V obou případech si podnik hnojiva i osivo bere na „zelený úvěr“, který se platí až v srpnu ze žní. Cukrová řepa se dopravuje do cukrovaru do Dobrovic, jedná se o společnost Tereos TTD, a. s. Tato společnost je také dodavatelem, od kterého podnik odebírá osivo. V následujícím grafu č. 1 je zobrazen přehled výkupních cen komodit ve sledovaném období. ††

Graf 1 – Přehled výkupních cen komodit ve sledovaném období 2017-2021 (v Kč/t)

Zdroj: interní dokumenty podniku A G R O P, spol. s r. o., 2022

†† Konzultace s majitelkou společnosti, paní Janou Ptáčkovou

Z grafu č. 1 je zřejmé, že výkupní ceny za řepku a pšenici byly nejnižší v roce 2018 a 2019. Tuto skutečnost zemědělci nemohou ovlivnit. V době sucha či nepřízně počasí jsou takto nízké ceny pro zemědělské podniky devastující. Od roku 2020 přidala společnost ke svým pěstovaným komoditám i tritikále, které je hybridní obilninou. Tato obilnina vznikla křížením žita a pšenice. Výkupní cena této obilniny vzrostla mezi lety 2020 a 2021 o 1100 Kč/t. V následujících dvou letech došlo k růstu hodnot. V roce 2021 vzrostla cena řepky až na 11 800 Kč/t, tzn. o 1800 Kč/t. Výkupní cena za pšenici i ječmen v tomto roce také vzrostla, u pšenice hodnota vzrostla o 700 Kč/t a cena ječmene o 1100 Kč/t.

Ve vlastnictví podniku jsou také nové stroje, na kterých dělají veškerý servis technici od společnosti MOREAU AGRI, spol. s r. o. Podnik vlastní 6 traktorů a teleskopický manipulátor MANITOU. Tři nejstarší traktory, kterými podnik disponuje, jsou značky Zetor, další traktor je od značky Landini a poslední dva nové traktory jsou od značky McCormick. Pro správný provoz zemědělského podniku je nezbytná další zemědělská technika pro přípravu půdy. Mezi tuto techniku se řadí pluhy, brány, rozmetadla, smyky, diskové podmítače, postřikovače, obrabeče, kompaktor, secí stroje a další technika. V dřívějších letech podnik vlastnil pro sklizeň kombajn značky Case. Nyní podnik každý rok využívá pro sklizeň obilí zemědělské služby. §§

4.2.2 Přijaté dotace

Dotace jsou pro zemědělský podnik důležité a nezbytné, jelikož tvoří významnou položku rozpočtu. Tak jako spousta zemědělských podniků, tak i A G R O P, spol. s r. o. si žádal o dotace z dotačních titulů do zemědělství. Jednalo se především o přímé dotace. Příkladem je Greening, který představuje platbu na zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí. Platba je nedílnou součástí dotačního opatření SAPS. Podnik přijímá další dotace, jako jsou platby na cukrovku, bílkoviny, telata mléčného typu, finanční podporu, přechodnou státní podporu na živočišnou výrobu, klimatické opatření na louky a travnaté porosty a nejdůležitější dotace na plochu. Přijaté dotace se ve výkazu zisku a ztrát objevují v ostatních provozních výnosech.

Zemědělství v České republice je po vstupu do Evropské unie vystaveno konkurenci ze všech členských zemí a evropskému volnému trhu. Pozitivním vlivem dotací je zlepšení ekonomické situace zemědělských podniků a také významné přispění k technické

§§ Konzultace s majitelkou společnosti, paní Janou Ptáčkovou

a technologické modernizaci v zemědělství. Negativním vlivem je vyšší závislost na státních dotacích než na tržních podmínkách.

Dotace jsou pro převážnou část zemědělských společností nezbytné, jelikož v zemědělství jsou vyžadovány vysoké náklady, které se pokrývají z části národními dotacemi a dotacemi z EU. Výrobní ceny se často pohybují pod výkupními cenami nebo na stejné úrovni jako výkupní ceny. Tato skutečnost velmi ovlivňuje ekonomickou situaci společností.

Zemědělská společnost A G R O P, spol. s r. o. každý rok žádá a čerpá dotace jako mnoho jiných zemědělských podniků.

V tabulce č. 3 jsou uvedené dotace, které podnik pobíral ve sledovaném období 2017–2021.

Tabulka 3 – Přehled dotací získaných v letech 2017–2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Greening	752 670	763 152	766 157	807 738	743 591
Bílkoviny	14 623	10 475	10 106		
Cukrovka	235 412	241 056	276 530	296 300	266 969
Tele masného typu	40 519	30 839	44 622	6 876	
Finanční kompenzace	32 532	32 599	34 768	36 746	
Jednotná platba na plochu (SAPS)	1 337 462	1 303 658	1 380 786	1 463 389	1 352 169
Přechodná státní podpora (Živočišná výroba)	72 016	64 172	58 968	52 532	53 561
Agroenvironmentální – klimatické opatření	118 102	247 776	249 610		
Celkem	2 603 336	2 693 727	2 821 547	2 663 581	2 416 290

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dokumentů podniku A G R O P, spol. s r. o., 2022

Z tabulky č.3 lze pozorovat, že nejvyšší dotace získala společnost v roce 2017, ale i v následujících letech, z přímé platby nazvané **Jednotná platba na plochu (SAPS)**. Jedná se o dotační titul, který podporuje zemědělce hospodařící na minimálně 1 ha zemědělské půdy. Nejvyšší částku tohoto dotačního titulu podnik čerpal v roce 2019, kdy hodnota činila 2 821 547 Kč.

Druhou nejvyšší dotací byl **Greening** neboli ozelenění, které je pro zemědělskou společnost významné z hlediska objemu přijatých prostředků. Jedná se o platbu pro zemědělce, kteří dodržují zemědělské postupy, které jsou příznivé nejen pro klima, ale i pro životní prostředí. Tato podpora vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady EU. Nejvyšší hodnotu této dotační podpory podnik získal v roce 2020, částka činila 807 738 Kč.

Dalším dotačním titulem je **Podpora na produkci cukrové řepy**, jehož záměrem je podpora zemědělců, kteří pěstují cukrovou řepu za účelem zpracování na cukr nebo kvasný líh. K získání této podpory je nutné pěstovat cukrovou řepu na minimálně ploše 1 ha s minimálním výsevkem 0,8 výsevní jednotky na ha. V roce 2020 společnost čerpala nejvyšší hodnotu dotační podpory, a to v částce 296 300 Kč.

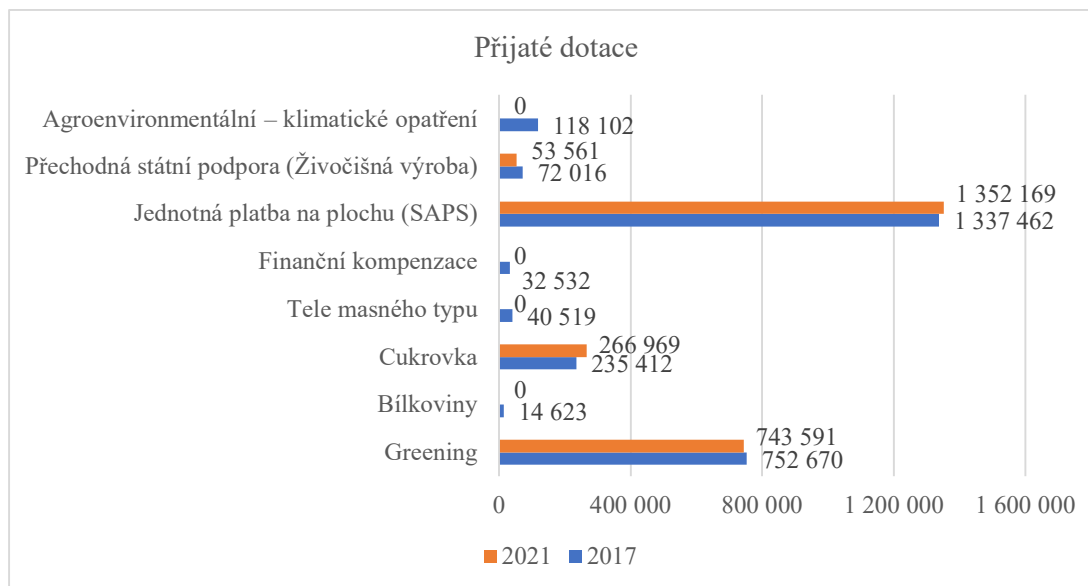
Přechodné vnitrostátní podpory (PVP) úzce souvisí s Jednotnou platbou na plochu (SAPS). Jedná se o doplňkové platby, které jsou hrazeny z rozpočtu České republiky. Společnost A G R O P, spol. s r. o. žádala v rámci dotačního titulu o platbu na zemědělskou půdu a chov krav bez tržní produkce mléka. V roce 2017 společnost čerpala nejvyšší hodnotu tohoto dotačního titulu, jednalo se o částku 72 016 Kč.

Dalším dotačním opatřením je **Podpora na chov telete masného typu**, jehož cílem je podpořit chovatele masných telat. Žádost podávají chovatelé na masná telata, která se narodila na hospodářství žadatele v období od 1. dubna roku předcházejícího podání žádosti do 31. března roku podání žádosti. Podmínkou pro získání podpory je včasné hlášení masných telat do systému Ústřední evidence. Tuto podporu společnost čerpala do roku 2020. V tomto roce byla čerpaná částka pouze 9 876 Kč, je to z důvodu prodeje stáda v roce 2019. Nejvyšší hodnotu získal podnik z tohoto dotačního titulu v roce 2019, hodnota činila 44 622 Kč.

Kompenzace finanční disciplíny neboli finanční kázeň, je dotační titul, který je vyplácen od roku 2015. Jedná se o zvláštní platbu, kterou je placena část prostředků, o které byla v předchozím roce snížena dotace.

Podpora na produkci bílkovinných plodin je dotační opatření, které má za cíl podpořit producenty bílkovinných plodin, kteří chovají vybrané kategorie hospodářských zvířat. O tento dotační titul společnost žádala do roku 2019 z důvodu prodeje chovaného stáda. V roce 2017 hodnota dotačního titulu činila 14 623 Kč, v následujících dvou sledovaných letech hodnota klesla na 10 106 Kč.

Graf 2 – Vývoj dotací v roce 2017 a 2021 (v Kč)

Zdroj: interní dokumenty podniku A G R O P, spol. s r. o., 2022

Pro porovnání začátku a konce sledovaného období byl zvolen graf č. 2. V roce 2021 společnost A G R O P, spol. s r. o. čerpala pouze 4 dotační tituly. Těmito tituly jsou Jednotná platba na plochu (SAPS), Greening, Podpora na produkci cukrové řepy a Přejídná vnitrostátní podpora (PVP). Všechny uvedené dotace jsou určeny na úhradu provozních nákladů. V dalších letech zemědělská společnost na další zmíněné dotační podpory nedosáhla, protože nespĺnila dané podmínky pro jednotlivé dotace.

4.3 Analýza absolutních ukazatelů

Kapitola se zabývá provedením vertikální a horizontální analýzy položek rozvahy a výkazu zisku a ztráty za období 2017–2021. Výpočty jsou provedeny na základě metod, které jsou popsány v této bakalářské práci, a to v kapitole 3. 4. 1 Analýza absolutních ukazatelů.

4.3.1 Vertikální analýza rozvahy

V této kapitole je vertikální analýza rozdělena na analýzu aktiv a pasiv. Vertikální analýza aktiv a pasiv se zabývá procentním vyjádřením dílčích složek a postupuje v časové posloupnosti odshora dolů. Pro procentní vyjádření jednotlivých položek byl stanoven základ, který má hodnotu 100 %. Základnou u vertikální analýzy je stanovena položka celkových aktiv. Tato základna je aplikována k vyjádření podílu dlouhodobého majetku,

oběžných aktiv a časového rozlišení aktiv na celkových aktivech. U pasiv jsou za hlavní základnu stanovena celková pasiva. Základna vyjadřuje podíl vlastního a cizího kapitálu na celkových pasivech.

Hodnoty z přílohy č. 1 a č. 2 jsou použity pro vypracování vertikální analýzy aktiv a pasiv.

Tabulka 4 – Vertikální analýza aktiv v letech 2017-2021 (v %)

Položky aktiv	2017	2018	2019	2020	2021
AKTIVA CELKEM	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Dlouhodobý majetek	69,63	76,97	65,43	72,29	63,67
Dlouhodobý hmotný majetek	69,60	76,95	65,41	72,26	63,64
Dlouhodobý finanční majetek	0,03	0,02	0,02	0,03	0,03
Oběžná aktiva	29,95	22,85	34,30	27,47	35,94
Zásoby	6,02	4,70	4,13	4,76	4,56
Pohledávky	16,64	17,71	20,37	9,20	13,78
Peněžní prostředky	7,29	0,45	9,80	13,51	17,61
Časové rozlišení	0,42	0,18	0,27	0,24	0,39

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv podniku A G R O P, spol. s r. o., 2022

Z tabulky č. 4 je zřejmé, že ve všech sledovaných letech má dlouhodobý majetek největší zastoupení na celkových aktivech. Hodnoty vyjadřují, že podnik investoval do dlouhodobého majetku. Dlouhodobý majetek tvoří více než 60 % celkových aktiv. V roce 2018 byla hodnota dlouhodobého majetku nejvyšší, jeho podíl na aktivech celkem činil 79,97 %. V tomto roce podnik pořídil dva nové stroje. Jednalo se o traktory značky McCormick X 7.670 VT.

Rok 2021 byl nejslabší v zastoupení dlouhodobého majetku na celkových aktivech. V tomto roce podnik investoval pouze do generální opravy traktoru Zetor 72-11 a do menších stavebních investic.

V roce 2020 podnik pořídil rotační diskovou sekačku na píci. V tomto roce proběhla významná rekonstrukce podlahy skladu obilí.

Největší podíl dlouhodobého majetku na celkových aktivech byl v letech 2017 a 2018, tj. od 69,63 – 76,97 %. V těchto letech byla pořízena nová zemědělská technika, konkrétně se jednalo o obraceč a shrnovač píce. V roce 2019 byla provedena kompletní generální oprava traktoru značky Zetor 72-45. Velký význam měl i prodej stáda masného dobytka.

Oběžná aktiva se pohybují v rozmezí 22–35 %, tudíž mají druhé největší zastoupení v celkových aktivech. Největší zastoupení v oběžných aktivech mají pohledávky, do kterých

se řadí mimo jiné i státní dotace. V roce 2020 a 2021 tomu bylo jinak, největší zastoupení měly peněžní prostředky.

Tabulka 5 – Vertikální analýza pasiv v letech 2017-2021 (v %)

Položky pasiv	2017	2018	2019	2020	2021
PASIVA CELKEM	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Vlastní kapitál	53,10	49,55	55,27	60,64	66,78
Základní kapitál	0,59	0,49	0,46	0,55	0,54
Fondy ze zisku	0,06	0,05	0,05	0,06	0,05
Výsledek hospodaření z minulých let	57,57	40,25	46,04	54,20	59,10
Výsledek hospodaření účetního období	-5,12	8,77	8,73	5,84	7,09
Cizí zdroje	46,90	50,45	44,73	39,36	33,22
Rezervy	4,30	0,00	0,00	1,18	2,32
Dlouhodobé závazky	41,17	49,51	43,80	35,93	29,58
Krátkodobé závazky	1,42	0,93	0,93	2,25	1,32
Časové rozlišení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv podniku A G R O P, spol. s r. o., 2022

Ve vertikální analýze pasiv dochází k převaze vlastních zdrojů nad cizími zdroji. Vlastní kapitál se pohybuje v průběhu sledovaného období od 49 do 66 %. Vysoké hodnoty vlastního kapitálu jsou způsobeny především výsledkem hospodaření z minulých let, hodnoty této položky se pohybují v rozmezí 40–59 %. Nejmenší vliv na vlastní kapitál mají fondy ze zisku.

Cizí zdroje zaujímají druhý nejvyšší podíl na celkových pasivech. Nejvyšší hodnota cizích zdrojů byla v roce 2018, kdy podnik měl nejvyšší hodnotu dlouhodobých závazků. V tomto roce podnik získal úvěr na koupi nových traktorů. V posledních dvou sledovaných letech dochází k poklesu podílu cizích zdrojů na celkových pasivech. Podnik splatil některé své závazky a vede se mu lépe.

4.3.2 Horizontální analýza rozvahy

Horizontální analýza je jakýsi rozbor horizontální struktury účetních výkazů. Analýza zkoumá, o kolik jednotek nebo procent se změnila příslušná jednotka v čase. Dá se říci, že horizontální analýza je obsažena i v samotné rozvaze či výsledovce. Jsou zde srovnány peněžní částky položek ve dvou obdobích, a to v běžném a minulém. V následujících tabulkách č. 6 a 7 jsou vyjádřené absolutní (v tis. Kč) i relativní změny (v %) jednotlivých položek aktiv a pasiv za sledované období 2017–2021.

Tabulka 6 – Horizontální analýza aktiv (v tis. Kč, %)

Položky aktiv	2018/2017		2019/2018		2020/2019		2021/2020	
	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%
AKTIVA CELKEM	3 629	21,45	1 249	6,08	-3 616	-16,59	388	2,13
Dlouhodobý majetek	4 035	34,25	-1 554	-9,83	-1 119	-7,85	-1 320	-10,04
Dlouhodobý hmotný majetek	4 035	34,26	-1 554	-9,83	-1 119	-7,85	-1 320	-10,05
Dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0	0	0	0	0
Oběžná aktiva	-371	-7,32	2 780	59,20	-2 481	-33,19	1 679	33,61
Zásoby	-53	-5,21	-65	-6,74	-34	-3,78	-20	-2,31
Dlouhodobé pohledávky	284	65,89	-73	-10,21	-642	-100	0	0
Krátkodobé pohledávky	1 682	146,2	-1 172	-41,38	13	0,78	885	52,90
Peněžní prostředky	-1 142	92,54	2 045	2 222,8	319	14,93	814	33,14
Časové rozlišení	-35	49,30	23	63,89	-16	-27,12	29	67,44

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv podniku A G R O P, spol. s r. o. za využití vzorců č. 2 a 3, 2022

Z tabulky č. 6 je zřejmé, že celková aktiva podniku měla kolísavou tendenci. Největší nárůst byl zaznamenán v období 2017 a 2018, kdy výše aktiv vzrostla o 3629 tis. Kč. U dlouhodobého majetku v tomto období došlo k nárůstu o 4 035 tis. Kč. Takový nárůst byl zapříčiněn především nákupem movitých věcí. Pořízeny byly dva traktory, jak již je zmíněno výše.

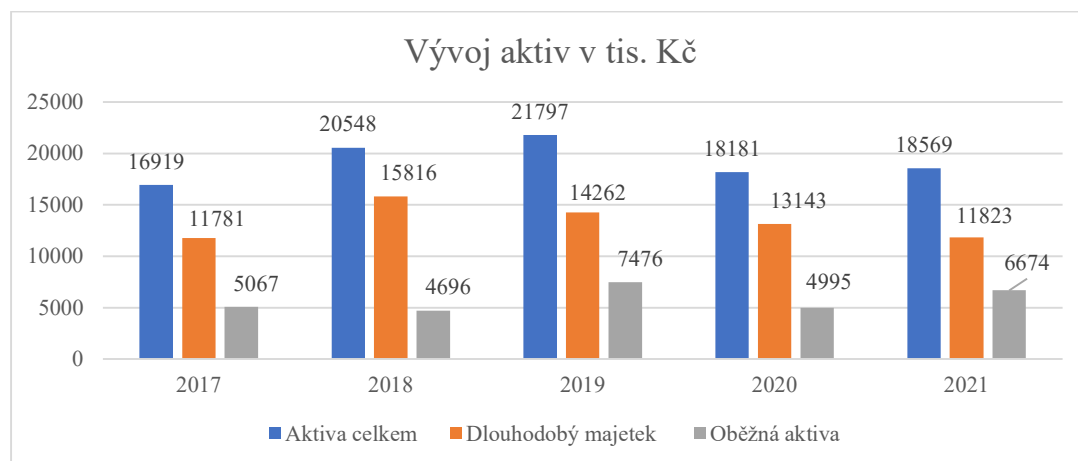
U oběžných aktiv je patrné postupné zvyšování této položky. K největšímu nárůstu došlo v období 2018 a 2019. Naopak k velkému propadu došlo mezi roky 2019 a 2020. Důvodem je snížení stavu zásob, a především úbytek peněžních prostředků. Mezi své zásoby podnik účtuje hlavně osiva, hnojiva a pohonné hmoty.

K největšímu poklesu peněžních prostředků došlo v období 2017 a 2018, snížily se o 92,54 %. Úbytek je způsoben nepřízní počasí. V těchto letech bylo velké sucho, což způsobilo velké ztráty úrody. Důsledky sucha se nejvíce podepsaly na sklizeň pšenice a cukrové řepy, kdy tyto komodity vykazovaly velmi malé výnosy. Dalším důležitým důsledkem byly i nízké výkupní ceny obilí. Například v roce 2017 byla výkupní cena pšenice 3 700 Kč/t. Oproti tomu v následujícím roce 2018 byla tato cena nižší, konkrétně šlo o 3 500 Kč/t. Nejen cena za pšenice byla nižší než předešlý rok, ale také cena za řepku rapidně klesla. U této komodity v tomto roce došlo k poklesu z 10 400 Kč/t na 9 300 Kč/t. V roce 2019 došlo k prudkému nárůstu peněžních prostředků, o více než 2222 %. Podnik prodal některé

své pozemky a stádo, také rozpustil rezervy. V dalších letech sledovaného období hodnota této položky roste.

Přehled jednotlivých složek aktiv je zaznamenán v následujícím grafu.

Graf 3 – Vývoj aktiv podniku A G R O P, spol. s r. o.

Zdroj: výroční zprávy podniku A G R O P, spol. s r. o., 2022

V následující tabulce č. 7 je uvedeno vyjádření absolutní (v tis. Kč) i relativní změny (v %) jednotlivých položek pasiv.

Tabulka 7 – Horizontální analýza pasiv (v tis. Kč, %)

Položky pasiv	2018/2017		2019/2018		2020/2019		2021/2020	
	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%
PASIVA CELKEM	3 629	21,45	1249	6,08	-3 616	-16,59	-493	-2,71
Vlastní kapitál	1 766	21,07	-182	-1,79	1 119	11,23	1 378	12,43
Základní kapitál	0	0	0	0	0	0	0	0
Fondy ze zisku	0	0	0	0	0	0	0	0
Výsledek hospodaření z minulých let	-1 471	-15,10	1 766	21,35	-182	-1,81	1 120	11,37
Výsledek hospodaření účetního období	2 669	-307,84	100	5,55	-841	-44,22	255	24,03
Cizí zdroje	2 431	30,64	-617	-5,95	-2 593	-26,60	-987	-13,79
Rezervy	-728	-100	0	0	215	0	215	100
Dlouhodobé závazky	3 208	46,05	-628	-6,17	-3 014	-31,57	-1 039	-15,91
Krátkodobé závazky	-49	-20,33	11	5,73	206	101,48	-163	-39,85
Časové rozlišení	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv podniku A G R O P, spol. s r. o. za využití vzorců č. 2 a 3, 2022

V tabulce č. 7 lze pozorovat, že celková mají kolísavou tendenci. Největší podíl na celkových pasivech má opět rok 2018, kdy vzrostla pasiva o 3 629 tis. Kč, tj. 21,45 %. Lze to vysvětlit bilančním principem, kdy je suma pasiv ve stejné výši jako suma aktiv. Na hodnotu pasiv působí výše vlastního kapitálu, cizích zdrojů a časového rozlišení. V podniku A G R O P, spol. s r. o. jsou položky časového rozlišení pasiv nulové.

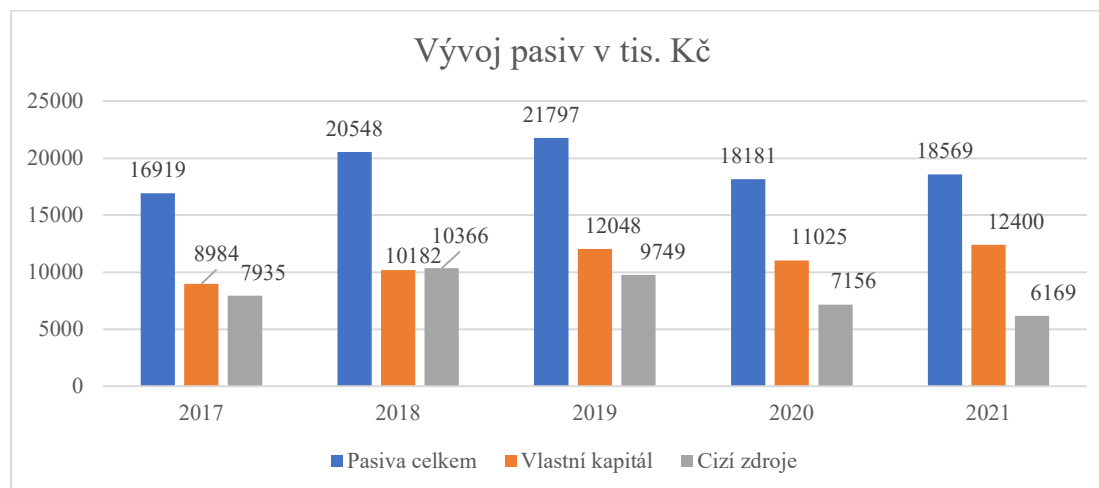
Nejvýznamnější vliv na hodnotu bilanční sumy mají dlouhodobé závazky k úvěrovým institucím, obzvláště v roce 2018, kdy tyto závazky vzrostly o 3 208 tis. Kč, tedy o 46,05 %. V tomto roce si podnik vzal úvěr na nové stroje ve výši 3 mil. Kč. Každým následujícím rokem se tyto závazky snižují.

Významný je také výsledek hospodaření, který byl v roce 2017 záporný. Největší růst byl v roce 2018, kdy vzrostl z 867 tis. Kč na 1 802 tis. Kč. Důvodem byla již zmíněná nepřízeň počasí, malé výnosy a nízké výkupní ceny. Nejvyšší výsledek hospodaření byl zaznamenán v roce 2019 a činil 1 902 tis. Kč, v dalším roce došlo k poklesu.

Cizí zdroje zaujímají dlouhodobé a krátkodobé závazky a rezervy. Podnik měl v roce 2017 vytvořené rezervy v hodnotě 728 tis. Kč. Tuto rezervu musel rozpustit kvůli finančním problémům spojeným s přírodními jevy a neúrodou, proto byly další dva sledované roky rezervy nulové. V letech 2020 a 2021 podnik začal tvořit novou rezervu. Vytvořená rezerva bude využita na opravu fasády statku. K realizaci této rekonstrukce dojde v roce 2024.

V následujícím grafu je zaznamenána struktura pasiv.

Graf 4 – Vývoj pasiv podniku A G R O P, spol. s r. o.

Zdroj: výroční zprávy podniku A G R O P, spol. s r. o., 2022

4.3.3 Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty

Ke zpracování vertikální analýzy výkazu zisku a ztráty byly sestaveny tabulky č. 8 a 9. Zde jsou použita data z výročních zpráv podniku, kde jsou zpracovány údaje za sledované období. V této kapitole byla pro lepší přehlednost zvlášť zpracována analýza výnosů a nákladů. Pro procentní vyjádření jednotlivých položek byl stanoven základ, který má hodnotu 100 %. U obou výpočtů byly stanoveny základny. U vertikální analýzy výnosů jsou to celkové výnosy a celkové náklady u vertikální analýzy nákladů.

Tabulka 8 – Vertikální analýza výnosů (v %)

Položky výnosů	2017	2018	2019	2020	2021
VÝNOSY CELKEM	100	100	100	100	100
Tržby z prodeje výrobků a služeb	72,85	68,27	75,77	77,75	80,28
Tržby z prodeje zboží	0,01	0	0	0	0
Ostatní provozní výnosy	26,96	30,54	24,21	22,22	19,70
Tržby z prodaného dlouhodobého majetku	0,00	7,32	0,01	0,15	0,37
Tržby z prodaného materiálu	0,25	0,01	0,00	0,00	0,16
Jiné provozní výnosy	26,70	23,20	24,20	22,07	19,17
Výnosové úroky a podobné výnosy	0,01	0,00	0,03	0,03	0,03
Výnosové úroky a podobné výnosy – ovládaná nebo ovládající osoba	0,00	0,00	0,00	0,02	0,02
Ostatní výnosové úroky a podobné výnosy	0,01	0,00	0,02	0,00	0,00
Ostatní finanční výnosy	0,26	1,19	0,00	0,00	0,00

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv podniku A G R O P, spol. s r. o., 2022

Podnik A G R O P, spol. s r. o. je zemědělský podnik, který poskytuje své služby pomocí zemědělské techniky. Do těchto služeb patří například vývoz jímek či septiků. Podnik prodává také obilí, seno a slámu. V pojetí výnosů se k těmto okolnostem vážou tržby z prodeje výrobků a služeb. Tržby z prodeje výrobků a služeb mají ve sledovaném období rostoucí tendenci, zaujímají více než 68 % celkové hodnoty výnosů. Největší část tržeb zaujímá rostlinná výroba, kdy největší podíl pěstovaných komodit zaujímá přenice ozimá, jejíž výnosy pronikají do tržeb. Do roku 2019 se podnik zabíral také živočišnou výrobou, kdy se chovalo plemeno Charolais, které se využívalo pro masnou výrobu.

Významný podíl na výnosech mají i ostatní provozní výnosy, které byly nejvyšší v roce 2018. Ostatní provozní výnosy jsou rozděleny na tři podskupiny, z nichž největší procentuální podíl mají jiné provozní výnosy. Podnik do těchto výnosů účtuje dotace. V roce 2017 byly tyto výnosy nejvyšší a jejich podíl na celkových výnosech činil 26,70 %. Společnost A G R O P, spol. s r. o. v tomce roce obdržela dotace ve výši 2 603 336 Kč.

Tabulka 9 – Vertikální analýza nákladů (v %)

Položky nákladů	2017	2018	2019	2020	2021
Náklady celkem	100	100	100	100	100
Výkonová spotřeba	59,10	60,88	57,95	57,70	58,52
Spotřeba materiálu a energie	38,57	39,70	37,78	34,77	36,38
Služby	20,53	21,18	20,17	22,94	22,14
Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-)	-0,78	0,43	0,48	0,28	0,16
Osobní náklady	19,97	19,32	17,50	14,42	17,60
Mzdové náklady	14,80	14,28	12,91	11,14	13,01
Náklady na sociální zabezpečení a zdrav. pojištění a ostatní náklady	5,17	5,04	4,59	3,27	4,59
Ostatní náklady	0,09	0,15	0,09	0,06	0,04
Úpravy hodnot v provozní oblasti	7,27	9,09	13,40	15,13	11,50
Ostatní provozní náklady	4,63	3,41	3,79	7,08	6,04
Nákladové úroky a podobné náklady	1,58	1,78	2,26	2,09	1,55
Ostatní finanční náklady	3,05	0,04	0,03	0,03	0,04

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv podniku A G R O P, spol. s r. o., 2022

Při tvorbě nákladů má největší význam výkonová spotřeba, jejíž procentuální podíl na celkových nákladech je více než 57 %. Položka výkonové spotřeby se klasifikuje do dvou podskupin. Do těchto podskupin náleží spotřeba materiálu a energie a služby. Nejvyšší hodnota spotřeby materiálu je zaznamenána u roku 2018, další roky se postupně snižuje. Oproti tomu náklady za služby postupně rostou. Důvodem může být zdražování pracovního materiálu i cen energií. Mzdové náklady tvoří více než polovinu osobních nákladů, které se podílí na celkových nákladech téměř patnácti procenty. Nejvyšší hodnota mzdových nákladů byla v roce 2017, kdy tyto náklady dosahovaly 19,97 %.

4.3.4 Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty

Pro vypracování horizontální analýzy jsou využity hodnoty z přílohy č. 3 Výkaz zisků a ztrát podniku A G R O P, spol. s r. o. v letech 2017–2021, která je upravena pro výpočty.

Tabulka 10 – Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty (v tis. Kč, %)

Položky VZZ	2017/2018		2018/2019		2019/2020		2020/2021	
	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%
Tržby z prodeje výrobků a služeb	1 313	16,39	258	2,77	706	7,37	700	6,80
Tržby z prodeje zboží	-1	-100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Výkonová spotřeba	-222	-2,86	243	3,22	-707	-9,07	265	3,74
Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-)	155	-151,96	11	20,75	-30	-46,88	-14	-41,18
Osobní náklady	-230	-8,76	-43	-1,79	-583	-24,78	440	24,86
Úpravy hodnot v provozní oblasti	171	17,89	675	59,89	56	3,11	-413	-22,23
Ostatní provozní výnosy	1 207	40,71	-1 110	-26,61	-121	-3,95	-244	-8,30
Ostatní provozní náklady	-186	-30,54	87	20,57	359	70,39	-110	-12,66
Provozní výsledek hospodaření	2 832	-321,09	-1 826	-93,64	1 489	1 200,1	289	17,92
Výnosové úroky	-1	-100,00	3	0,00	0	0,00	0	0,00
Nákladové úroky	13	6,25	83	37,56	-48	-15,79	-61	-23,83
Ostatní finanční výnosy	134	462,07	-163	-100,00	0	0,00	0	0,00
Ostatní finanční náklady	-396	-98,75	-1	-20,00	0	0,00	1	25,00
Finanční výsledek hospodaření	526	-89,30	-302	479,37	108	-29,59	60	-23,35
VH před zdaněním	3 394	-230,73	-21	-1,09	-604	-31,76	346	26,66
VH po zdanění	2 669	-307,84	100	5,55	-841	-44,22	255	24,03
VH za účetní období	2 669	-307,84	100	5,55	-841	-44,22	255	24,03

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv podniku A G R O P, spol. s r. o. za využití vzorců č. 2 a 3, 2022

Tržby ve sledovaném období postupně rostou. Nejvyšší tržby podnik zaznamenal v roce 2021, kdy tržby činily 10 989 tis. Kč. Oproti tomu v roce 2017 byly tyto tržby nejnižší. V letech 2017 a 2019 se podniku tolik nedařilo. Příčinou byla nepřízeň počasí, nízké výnosy ze sklizně a dále velmi nízké výkupní ceny. Provozní výsledek hospodaření má spíše kolísavou tendenci. Nejnižší provozní výsledek hospodaření byl ve zmiňovaném roce 2017, kdy hodnota položky byla -882 tis. Kč. Další rok došlo k velkému růstu až na 1 950 tis. Kč. Následoval již zmiňovaný nepříliš úspěšný rok 2019, kdy došlo k prudkému poklesu až na hodnotu 124 tis. Kč. Výsledek hospodaření po zdanění byl záporný pouze v roce 2017.

4.4 Analýza rozdílových ukazatelů

Tato kapitola se zabývá analýzou rozdílových ukazatelů. Analýza je vhodná ke zkoumání a řízení finanční situace vybraného podniku. Mezi základní ukazatele patří čistý pracovní kapitál a čisté pohotové prostředky. Ukazatele jsou vypočítány dle vzorce č. 4 a 5.

4.4.1 Čistý pracovní kapitál

Čistý pracovní kapitál je ukazatel, který je vyjádřen jako rozdíl oběžných aktiv a celkových krátkodobých závazků. Tento hlavní zástupce analýzy rozdílových ukazatelů vyjadřuje platební schopnost podniku.

Tabulka 11 – Čistý pracovní kapitál (v tis. Kč)

Položky	2017	2018	2019	2020	2021
Oběžná aktiva	5 067	4 696	7 476	4 995	6 674
Krátkodobé závazky	241	192	203	409	246
Čistý pracovní kapitál	4 826	4 504	7 273	4 586	6 428

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv podniku A G R O P, spol. s r. o. za využití vzorce č. 4, 2022

Z tabulky č. 11 je patrné, že podnik ve sledovaných letech zaznamenával jakýsi kolísavý průběh čistého pracovního kapitálu. V roce 2018 došlo k nepatrnému snížení této hodnoty. Po tomto roce došlo k velkému růstu, až o 2 769 tis. Kč. V následujícím roce došlo naopak k podobnému poklesu hodnoty. Zmíněný výkyv byl v roce 2019, tento rok byl pro podnik průlomový. V tomto roce došlo k prodeji stáda i k pořízení některých strojů. Optimální hodnotou ukazatele čistého pracovního kapitálu by mělo být dle Sedláčka (2007) nízké kladné číslo. Všechny hodnoty čistého pracovního kapitálu za sledované období jsou kladné, což znamená, že dlouhodobé zdroje převyšují stálá aktiva. Ukazatel ČPK zobrazuje kapitál, který je pro podnik potřebný kvůli svému fungování. Prostřednictvím výpočtu zjistíme, kolik podniku zůstane prostředků k dispozici. Část oběžných aktiv je financována dlouhodobými zdroji. Pro podnik to představuje nižší riziko, jelikož pracovní kapitál slouží jako takzvaný polštář. To lze vysvětlit tak, že peníze, které podnik získá z prodeje oběžného majetku, který je financován dlouhodobými zdroji je možné bez ohrožení fungování organizace použít na něco jiného.

4.4.2 Čisté pohotové prostředky

Druhým zástupcem jsou čisté pohotové prostředky, které lze chápat jako likviditu splatných krátkodobých závazků. Vypočítají se jako rozdíl mezi peněžními prostředky a krátkodobými závazky.

Tabulka 12 – Čisté pohotové prostředky (v tis. Kč)

Položky	2017	2018	2019	2020	2021
Peněžní prostředky	1 234	92	2 137	2 456	3 270
Krátkodobé závazky	241	192	203	409	246
Čisté pohotové prostředky	993	-100	1 934	2 047	3 024

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv podniku A G R O P, spol. s r. o. za využití vzorce č. 5, 2022

V tabulce č. 12 lze pozorovat, že téměř všechny hodnoty za sledované období jsou kladné. Kladné hodnoty čistých pohotových prostředků značí to, že podnik má dostatek krátkodobých prostředků ke krytí svých závazků. Pouze v roce 2018 byla hodnota ČPH záporná. V tomto roce prudce klesla hodnota peněžních prostředků, na pouhých 92 tis. Kč.

4.5 Analýza poměrových ukazatelů

Tato část bakalářské práce se zabývá analýzou poměrových ukazatelů v období let 2017–2021. Jde o nejvýznamnější část finanční analýzy, která zprostředkovává obraz o finanční situaci podniku na finančním trhu. Jsou zde vypočteny ukazatele likvidity, aktivity, zadluženosti a rentability.

4.5.1 Ukazatele likvidity

Ukazatel likvidity má schopnost vyjádřit, jak rychle a efektivně je podnik schopen hradit své závazky. V následující tabulce č. 13 lze pozorovat informace o likviditě běžné, pohotové a okamžité.

Tabulka 13 – Výpočet ukazatelů likvidity (v tis. Kč)

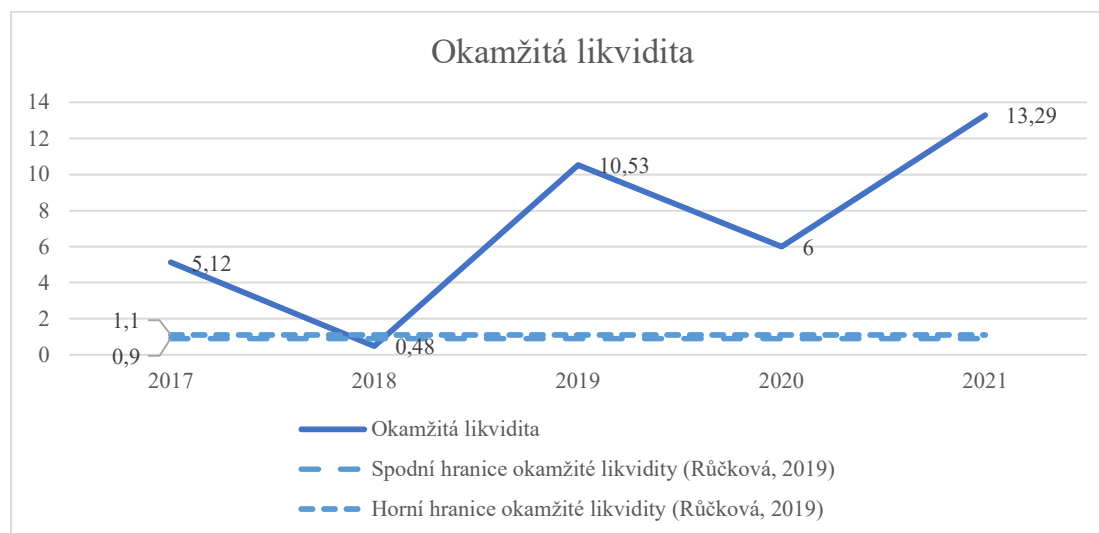
Ukazatele likvidity					
Vstupní data	2017	2018	2019	2020	2021
Krátkodobý finanční majetek	0	0	0	0	0
Peněžní prostředky	1 234	92	2 137	2 456	3 270
Krátkodobé závazky	241	192	203	409	246
Krátkodobé pohledávky	1 150	2 832	1 660	1 673	2 558
Oběžná aktiva	5 067	4 696	7 476	4 995	6 674

Ukazatele likvidity	2017	2018	2019	2020	2021
Běžná likvidita	21,02	24,46	36,83	12,21	27,13
Pohotová likvidita	9,89	15,23	18,7	10,1	23,69
Okamžitá likvidita	5,12	0,48	10,53	6	13,29

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv podniku A G R O P, spol. s r. o. za využití vzorců č. 6, 7, 8, 2022

Ukazatelé likvidity mají doporučené hodnoty, ve kterých se podnik nepohybuje. Výjimkou je okamžitá likvidita v roce 2018, kdy hodnota tohoto ukazatele vyšla 0,48. Tato hodnota je způsobená tím, že v tomto roce měl podnik málo peněžních prostředků oproti jiným rokům. Okamžitá likvidita, tedy likvidita I. stupně má doporučené hodnoty v rozmezí 0,2 – 0,5. V ostatních letech hodnoty ukazatele nabývají vyšších hodnot, než jsou hodnoty doporučené. Příčinou je nízká hodnota krátkodobých závazků vůči peněžním prostředkům.

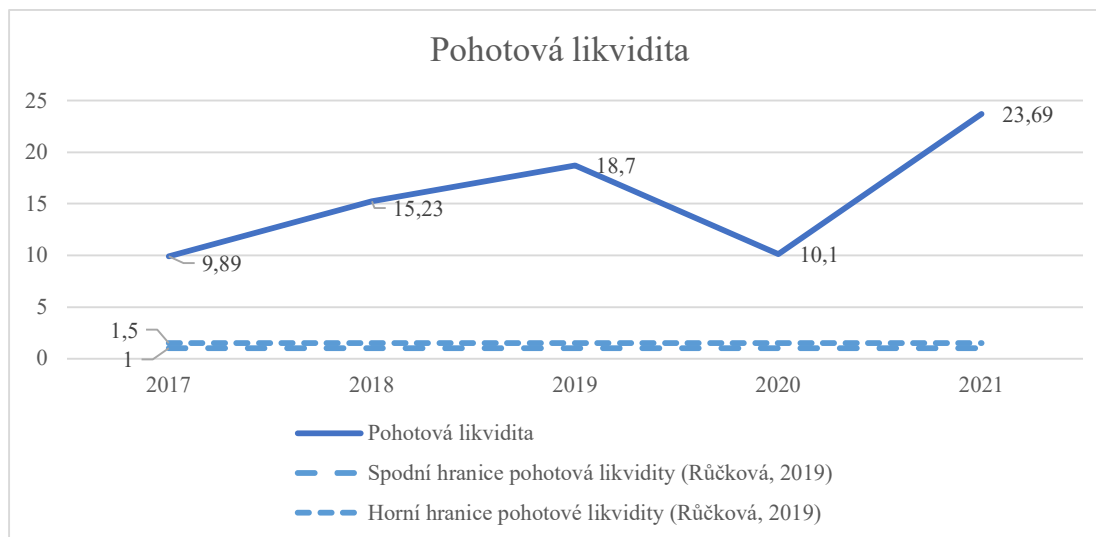
Graf 5 – Vývoj ukazatele okamžité likvidity v letech 2017-2021

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv podniku A G R O P, spol. s r. o., 2022

Obdobně tomu je i u pohotové likvidity, tedy likvidity II. stupně, u které jsou doporučené hodnoty dle Růčkové (2019) v intervalu 1 – 1,5. Ani u tohoto ukazatele podnik není úspěšný. Hodnoty jsou vysoké kvůli nízkým krátkodobým závazkům. Vyšší čísla u tohoto ukazatele značí, že má podnik vyšší zásoby, než je potřeba, tím však zbytečně váže finanční prostředky a snižuje tak zisk.

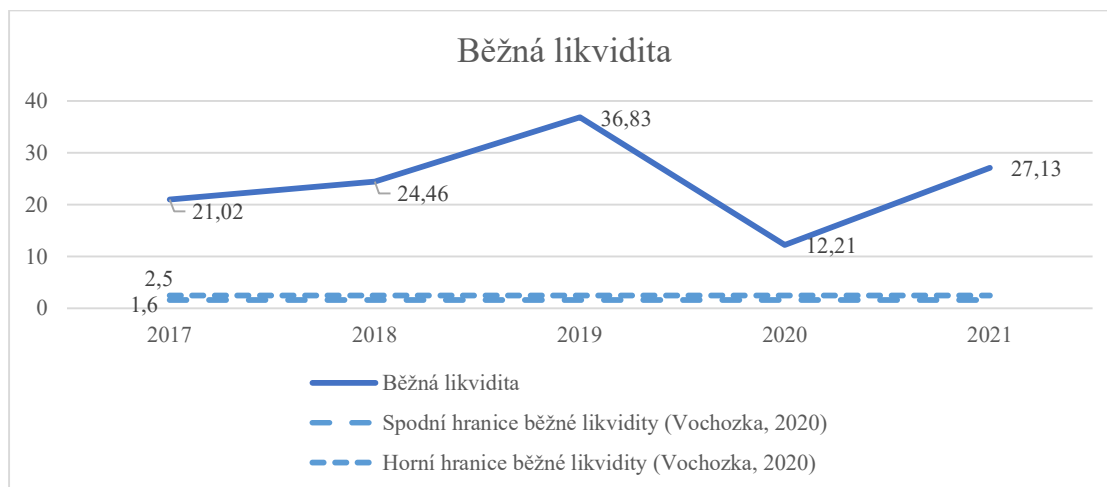
Graf 6 – Vývoj ukazatele Pohotové likvidity v letech 2017-2021

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv podniku A G R O P, spol. s r. o., 2022

U likvidity III. stupně, tedy likvidity běžné jsou hodnoty mnohem vyšší, než jsou doporučené hodnoty. Doporučené hodnoty tohoto ukazatele se dle Vochozky (2020) pohybují v rozmezí 1,6 – 2,5. Vysoké hodnoty běžné likvidity jsou způsobené tím, že likvidita bere v potaz oběžná aktiva. U oběžných aktiv jsou největším zástupcem zásoby, ve kterých podnik váže hodně svých peněžních prostředků. Ukazatel tedy vyjadřuje to, jak pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky podniku. Je popsána situace, jakým způsobem by byl podnikatel schopen pokrýt veškeré své závazky v momentě kdy by okamžitě prodal všechna svá aktiva. Vyšší hodnota je spojována s lepší situací.

Graf 7 – Vývoj ukazatele Běžné likvidity v letech 2017-2021

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv podniku A G R O P, spol. s r. o., 2022

4.5.2 Ukazatele aktivity

Mezi poměrové ukazatele patří také ukazatele aktivity. Výpočtem těchto ukazatelů lze stanovit, jak efektivně podnik hospodaří se svým majetkem. Ukazatele hodnotí především, jak dlouho majetek drží svou formu, ještě před tím, než se přemění na tržby nebo peníze a také rychlost obratu. Pokud má podnik více aktiv, než je účelné, může nastat taková situace, kdy vzniká podniku nízký zisk a také nadbytečné náklady. V případě, kdy podnik drží mnoho majetku, se jedná o nehospodárné využití. I majetek, který podnik drží navíc, musí být nějakým způsobem financován, podnik tak platí zbytečné úroky. V opačném případě, kdy podnik drží málo majetku, může dojít k situaci, kdy podnik nemusí být schopen dodat odběratelům v domluvených termínech.

Hodnoty a rozdělení ukazatelů likvidity je vyobrazeno v tabulce č. 14.

Tabulka 14 – Ukazatele aktivity v letech 2017-2021

Ukazatele aktivity					
Vstupní data	2017	2018	2019	2020	2021
Tržby ***	8 041	10 327	9 584	10 309	11 062
Celková aktiva	16 919	20 548	21 797	18 181	18 569
Zásoby	1 018	965	900	866	846
Krátkodobé pohledávky	1 150	2 832	1 660	1 673	2 558
Cizí zdroje	7 935	10 366	9 749	7 156	6 169
Vlastní kapitál	8 984	10 182	12 048	11 025	12 400
	2017	2018	2019	2020	2021
Obrat celkových aktiv (kolikrát)	0,48	0,5	0,44	0,57	0,6
Obrat zásob (kolikrát)	7,9	10,7	10,65	11,9	13,08
Obrat krátkodobých pohledávek (kolikrát)	6,99	3,65	5,77	6,16	4,32
Doba obratu zásob (dny)	45,58	33,64	33,81	30,24	27,53
Doba obratu krátkodobých pohledávek (dny)	51,49	98,72	62,35	58,42	83,25

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv podniku A G R O P, spol. s r. o. za využití vzorců č. 13, 16, 17, 18, 19, 2022

Prvním uvedeným ukazatelem aktivity je obrat celkových aktiv, který udává, kolikrát si podnik v rámci časového intervalu vydělá na tržbách na hodnotu svých celkových aktiv. Ukazuje také, jak efektivně podnik hospodaří se svými aktivy a vyjadřuje tedy, jaké tržby jednotka aktiv přinese. Ukazatel by se měl dle Čížinské (2018) pohybovat na úrovni hodnoty 1. Tuto podmínku podnik nesplňuje ani v jednom sledovaném roce. Nejblíže je doporučené

*** Tržby = tržby z prodeje výrobků a služeb + tržby z prodeje zboží + tržby z prodaného dlouhodobého majetku + tržby z prodaného materiálu

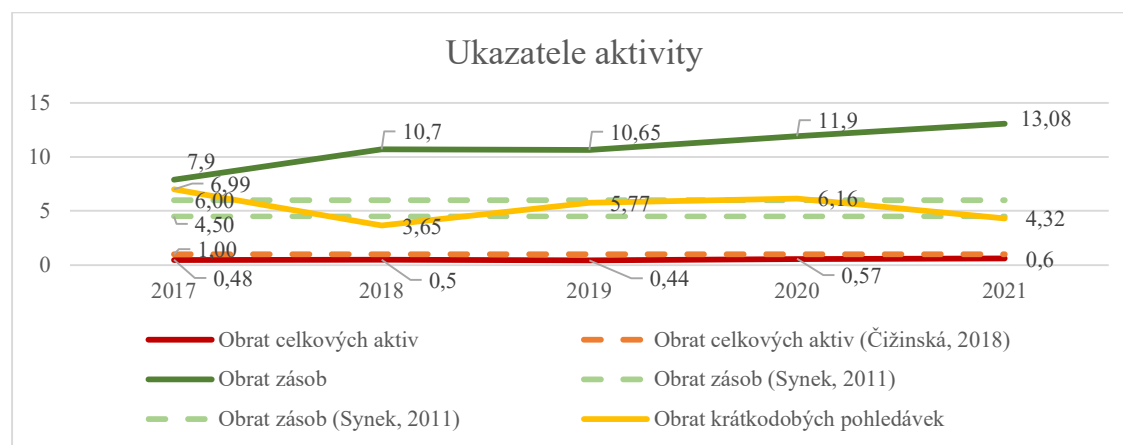
hodnotě rok 2021, kdy se aktiva obrátila 0,60x. Nejhorší je na tom rok 2019, kdy vypočtená hodnota nesplňuje ani polovinu.

Obrat zásob ukazuje, kolikrát je během sledovaného období jednotka zásob prodána. Lze to interpretovat i tak, že ukazatel udává, kolikrát si podnik svou činností vydělá na tržbách na hodnotu zásob. Dle Synka (2011) je doporučenou hodnotou interval 4,5 – 6. Platí, že čím vyšší je hodnota ukazatele, tím je situace v podniku lepší. Podnik doporučenou hodnotu ve všech sledovaných letech přesahuje. Nejlépe na tom byl podnik v roce 2021, kdy se zásoby obrátily 13,08x. Nejbližší k doporučené hodnotě byl rok 2017, kdy se zásoby obrátily 7,90x.

Třetím ukazatelem je obrat krátkodobých pohledávek, který ukazuje, kolikrát je během sledovaného období jednotka pohledávek přeměněna v tržby. Čím je výsledek tohoto ukazatele vyšší, tím rychleji dostane podnik hotovost k dalším nákupům a investicím. Nejvyšší hodnota byla v roce 2017, kdy se pohledávky obrátily 6,99x.

V následujícím grafu č. 8 jsou vyobrazeny výše zmíněné ukazatele aktivity.

Graf 8 – Ukazatele aktivity – obraty v letech 2017-2021(kolikrát)

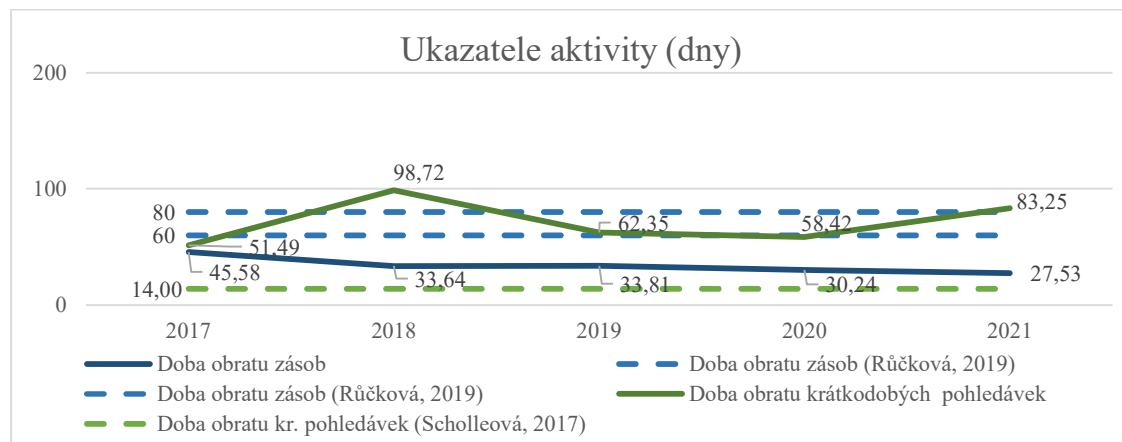
Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv podniku A G R O P, spol. s r. o., 2022

Doba obratu zásob je jeden z ukazatelů aktivity vyjadřující, kolik dní jsou zásoby na skladě, než se prodají. Platí tvrzení, že čím kratší je daná doba, tím si podnik vede lépe. Dle Růčkové (2019) se doporučuje hodnota mezi 60–80 dny. Hodnoty vybraného podniku jsou pod doporučenou dobou. Nejlépe je na tom rok 2021, kdy se zásoby promítly do tržeb za necelých 28 dnů. Nejdelší obrat byl v roce 2017, ve kterém doba obratu zásob byla 45,58 dní.

Doba obratu krátkodobých pohledávek vyjadřuje, za kolik dní průměrně odběratelé hradí pohledávky. Ukazatel vyjadřuje počet dní mezi prodejem a tržbami, tedy dobu, kdy

jsou peníze vedeny ve formě pohledávek. Nejvyšší hodnota ukazatele byla v roce 2019, další sledované roky došlo k velkému poklesu. Ve zmíněném roce odběratelé hradili závazky za 99 dní.

Graf 9 – Ukazatele aktivity – doba obratu v letech 2017-2021

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv podniku A G R O P, spol. s r. o., 2022

4.5.3 Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti vyjadřují situaci, jak je podnik závislý na cizích zdrojích v porovnání s vlastními zdroji. Podniku nesvědčí příliš vysoký ukazatel zadluženosti, může mu přivodit vážné finanční problémy. Určitá zadluženost by se dle Růčkové (2019) udržovat měla, jelikož může přispívat k lepší rentabilitě.

Tabulka 15 – Ukazatele zadluženosti v letech 2017-2021

Ukazatele zadluženosti					
Vstupní data	2017	2018	2019	2020	2021
Cizí zdroje	7 935	10 366	9 749	7 156	6 169
Celková aktiva	16 919	20 548	21 797	18 181	18 569
Vlastní kapitál	8 984	10 182	12 048	11 025	12 400
Výsledek hospodaření před zdaněním	-1 471	1 923	1 902	1 298	1 644
Nákladové úroky	208	221	304	256	195
	2017	2018	2019	2020	2021
Ukazatel věřitelského rizika	46,90 %	50,45 %	44,73 %	39,36 %	33,22 %
Koeficient samofinancování	53,10 %	49,60 %	55,30 %	60,60 %	66,80 %
Míra zadluženosti	88,32 %	101,81 %	80,92 %	64,91 %	49,75 %
Úrokové krytí	-7,07	8,7	6,26	5,07	8,43

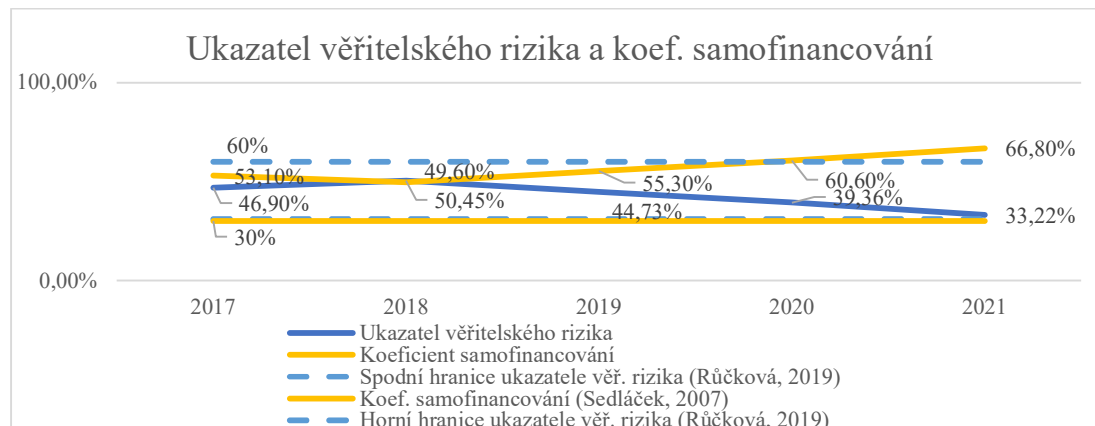
Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv podniku A G R O P, spol. s r. o. za využití vzorců č. 20, 21, 22, 23, 2022

Součet prvních dvou zmíněných ukazatelů, které se sebou úzce souvisí, by měl dát 100 %. Ukazatel věřitelského rizika, který se značí také jako celková zadluženost, je jedním z ukazatelů finanční struktury a zadluženosti. Čím vyšší je hodnota ukazatele, tím vyšší je zadlužení a s tím spojená rizika. Doporučená hodnota tohoto ukazatele se pohybuje v rozmezí 30–60 %. Z tabulky č. 15 je zřejmé, že se všechny hodnoty pohybují v doporučeném rozmezí. Vlastní kapitál je v tomto rozmezí pořízen na dluh. V průběhu let hodnoty ukazatele klesaly, oproti tomu hodnoty koeficientu samofinancování rostly. Koeficient samofinancování je doplňkový ukazatel k ukazateli věřitelského rizika.

Míra zadluženosti vyjadřuje podíl cizích zdrojů na celkových aktivech. Z uvedené tabulky je zřejmé, že v podniku převyšují cizí zdroje nad vlastním kapitálem. Míra zadluženosti měla ve sledovaném období kolísavý průběh. Nejvyšší hodnota byla vypočtena v roce 2018, v tomto roce byl podniku poskytnut úvěr od banky. Ze sledovaného období byl pro společnost nejtěžší a nejnáročnější rok 2017 a 2018. V těchto letech byl podnik ve špatné finanční situaci kvůli velkým ztrátám a malým výnosům způsobeným nepřízní počasí. Další příčinou byly nízké výkupní ceny komodit. V dalších sledovaných letech ukazatel klesá. Podnik splatil některé své závazky a začíná se mu lépe dařit.

Úrokové krytí ukazuje, kolikrát se může zisk snížit, než se dostane na hranici nákladových úroků. Čím vyšší je tento ukazatel, tím vyšší úroveň finanční situace náleží podniku. Doporučenou hodnotou dle Růčkové (2019) je hodnota 5. Z tabulky lze pozorovat, že téměř ve všech sledovaných letech je hodnota vyšší, než je doporučená hodnota. V roce 2017 vyšla záporná hodnota tohoto ukazatele, podnik v té době nebyl schopný zaplatit ani své úroky. Nejblíže k doporučené hodnotě byl rok 2020, kdy hodnota ukazatele činila 5,07. Nejpříznivější byl rok 2018, kdy byly úroky pokryty téměř 9x.

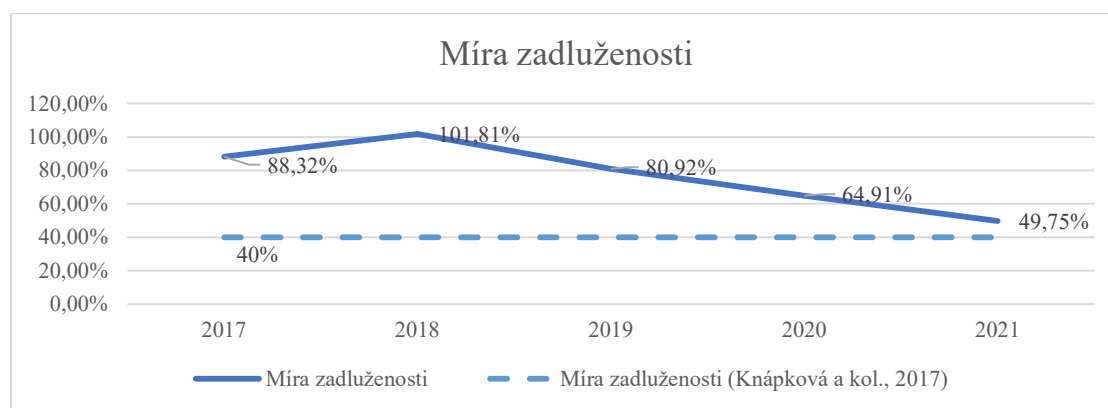
Graf 10 – Vývoj ukazatelů věřitelského rizika a koeficient samofinancování v letech 2017-2021

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv podniku A G R O P, spol. s r. o., 2022

V grafu č. 10 jsou vyobrazeny ukazatele věřitelského rizika a koeficient samofinancování, které spolu úzce souvisí. Nejblíže k doporučeným hodnotám má ukazatel věřitelského rizika, který se v celém sledovaném období pohybuje v doporučených hodnotách. Hodnoty koeficientu samofinancování ve všech letech přesahují 30 %, což je pro podnik příznivé. Pokud hodnota ukazatele dle Sedláčka (2007) přesahuje 30 %, je podnik schopný dosahovat dostatečných zisků.

Graf 11 – Vývoj míry zadluženosti v letech 2017-2021

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv podniku A G R O P, spol. s r. o., 2022

V uvedeném grafu č. 11 lze pozorovat porovnání ukazatele míry zadluženosti s doporučenými hodnotami (DH) ve sledovaném období. Ukazatel vyčnívá nad doporučenými hodnotami. Optimální hodnotou je dle Knápkové a kol (2017) maximálně

40 %. Míra zadluženosti je ve všech letech vyšší, než jsou doporučené hodnoty, je to způsobené tím, že jsou hodnoty cizích zdrojů vyšší, než je vlastní kapitál.

4.5.4 Ukazatele rentability

Ukazatele rentability poukazují na to, zda společnost hospodaří efektivně se svým majetkem či nikoliv. Vypočtené hodnoty jsou uvedeny v procentech. Společně s rentabilitou je zde uvedena i inflace, která by měla být nižší než hodnoty rentability, je to z důvodu, aby společnost mohla kapitál zhodnotit. V následující tabulce č. 16 jsou uvedena vstupní data pro výpočet ukazatelů rentability. Výpočty jsou rozdělené do dvou částí. V první části jsou vypočtené ukazatele rentability s provozními dotacemi. Dotace jsou pro zemědělské podniky existenčně důležité. S tím úzce souvisí i druhá část výpočtu, kde jsou vypočteny ukazatele rentability bez vlivu provozních dotací.

Tabulka 16 – Ukazatele rentability s inflací v letech 2017-2021 (v %)

Ukazatele rentability					
Vstupní data	2017	2018	2019	2020	2021
VH po zdanění	-867	1 802	1 902	1 061	1 316
VH před zdaněním	-1 471	1 923	1 902	1 298	1 644
Tržby z prodeje výrobků a služeb	8 012	9 325	9 583	10 289	10 989
Tržby z prodeje zboží	1	0	0	0	0
Vlastní kapitál	8 984	10 182	12 048	11 025	12 400
Aktiva celkem	16 919	20 548	21 797	18 181	18 569
Provozní dotace	2 603,33	2 693,72	2 821,54	2 663,58	2 416,29
s provozními dotacemi					
Rentabilita tržeb (ROS)	-10,78 %	17,45 %	19,85 %	10,29 %	11,90 %
Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)	-9,65 %	17,70 %	15,79 %	9,62 %	10,61 %
Rentabilita aktiv (ROA)	-8,69 %	9,36 %	8,73 %	7,14 %	8,85 %
Inflace	2,50 %	2,10 %	2,80 %	3,20 %	3,80 %
bez provozních dotací					
Rentabilita tržeb (ROS)	-43,16 %	-8,63 %	-9,59 %	-15,55 %	-9,95 %
Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)	-38,63 %	-8,76 %	-7,63 %	-14,54 %	-8,87 %
Rentabilita aktiv (ROA)	-24,08 %	-3,75 %	-4,22 %	-7,51 %	-4,16 %
Inflace	2,50 %	2,10 %	2,80 %	3,20 %	3,80 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv podniku A G R O P, spol. s r. o. za využití vzorců č. 9,10 a 11

Prvním uvedeným ukazatelem je ukazatel rentability tržeb, který ukazuje, jaký zisk přinášejí tržby. Rentabilita tržeb (ROS) uvádí, kolik korun zisku podnik vytvoří na 1 korunu

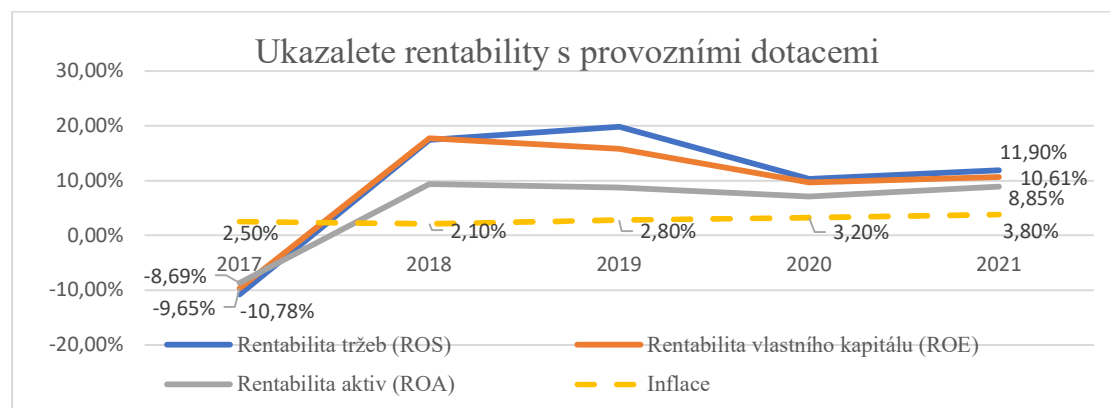
tržeb. Hodnota rentability tržeb by se dle Knápkové a kol. (2017) neměla nacházet pod hranicí 6 %. Po sledované období s výjimkou roku 2017 byla doporučená hranice splněna. V roce 2017 byla ROS záporná, protože v tomto roce byl záporný i výsledek hospodaření po zdanění. Nejvyšší byla hodnota rentability tržeb za sledované období.

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE) určuje, jak jsou zhodnoceny vlastní vložené prostředky. ROE se vypočítá jako podíl čistého zisku a vlastního kapitálu. Podle Růčkové (2019) je doporučená hodnota 10 %, pod touto hranicí by rentabilita vlastního kapitálu být neměla. Ve sledovaném období nebyla tato hranice splněna v letech 2017 a 2020. V roce 2017 byla v důsledku záporného výsledku hospodaření i hodnota rentability záporná. To znamená, že 1 Kč vloženého vlastního kapitálu činila ztrátu 9,65 Kč. Nejvyšší hodnotu ROE dosahovala v roce 2018, kdy z 1 Kč vloženého kapitálu připadlo společnosti 17,70 Kč zisku.

Rentabilita celkových aktiv (ROA) uvádí, jak jsou zhodnoceny všechny vložené prostředky. Z tabulky č. 16 vyplývá, že jsou hodnoty za sledované období kladné, s výjimkou roku 2017, kdy se hodnota rentability nacházela v záporném čísle. Doporučenou hranicí je 10 %. Tuto hranici nedosahovala rentabilita ani v jednom sledovaném roce. V již zmiňovaném roce 2017 měl podnik zápornou hodnotu v důsledku záporného provozního výsledku hospodaření, 1 Kč vložených celkových aktiv činila ztrátu 5,12 Kč.

Vypočtené ukazatele rentability bez vlivu provozních dotací vykazují záporné hodnoty. V této kapitole je porovnáváno, zda by podnik mohl fungovat bez těchto provozních dotací. Graf č. 12 a 13 porovnává vývoj ukazatelů rentability s vlivem a bez vlivu provozních dotací.

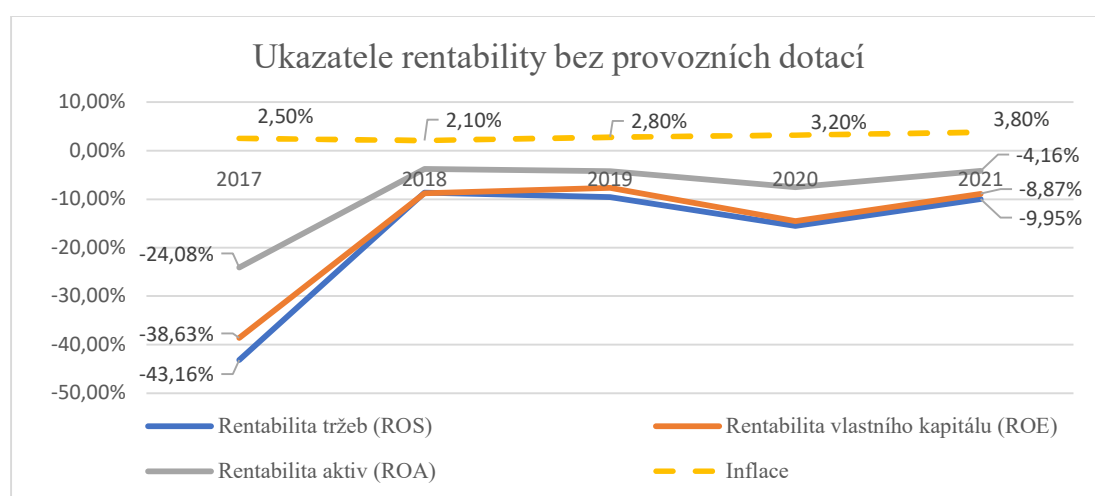
Graf 12 – Vývoj ukazatelů rentability v letech 2017-2021 s provozními dotacemi

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv podniku A G R O P, spol. s r. o., 2022

V grafu č. 12 jsou uvedeny ukazatele rentability a jsou v něm uvedena data o vývoji inflace za období 2017–2021. Pokud má být kapitál zhodnocen, je nezbytné, aby hodnota rentability byla vyšší než míra inflace. Podmínka není splněna v roce 2017, z důvodu záporné hodnoty rentability. V rámci sledovaného období je v ostatních letech podmínka splněna. Dle Růčkové (2019) je správné, aby rentabilita byla z delšího časového hlediska rostoucí. Z grafu č. 5 je patrné, že toto tvrzení není v měřeném období potvrzeno. Během prvního sledovaného roku byl prudký růst, naopak v následujících letech mají rentability klesající tendenci.

Graf 13 – Vývoj ukazatelů rentability v letech 2017-2021 bez provozních dotací

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv podniku A G R O P, spol. s r. o., 2022

Dotace jsou pro podnik existenčně důležité. Provozní dotace hrají důležitou roli v rámci celého dotačního systému Evropské unie. Rentabilita je významným způsobem ovlivněna právě tímto dotačním systémem. Bez dotací by podnik nemohl efektivně a dlouhodobě fungovat. V grafu č.13 je toto tvrzení potvrzeno. V celém sledovaném období jsou vypočtené hodnoty rentability záporné. Je to způsobeno tím, že bez provozních dotací by podnik měl záporné výsledky hospodaření. Rentabilita ukazuje, jakou má podnik schopnost efektivně hospodařit se svým majetkem. Aby mohla společnost kapitál zhodnotit, je nezbytné, aby ukazatele rentability byly vyšší než hodnota inflace. Jak lze pozorovat z grafu č. 13, bez provozních dotací by byly hodnoty silně pod hodnotou inflace a podnik by nemohl zhodnotit svůj kapitál.

5 Závěr a doporučení

Cílem bakalářské práce je provést finanční analýzu zemědělského podniku A G R O P, spol. s r. o. ve sledovaném období 2017-2021. Na základě této analýzy vymezit závěry, návrhy a doporučení pro budoucí rozvoj a stabilizaci podniku.

Podnik je rodinného charakteru s dlouhou historií. Na českém trhu funguje již 30 let. Společnost A G R O P, spol. s r. o. byla založena 30. dubna 1992. Rozsah firmy se pohybuje v rámci 402 ha zemědělské půdy (355 ha orná půda a 57 ha TTP). Společnost prošla historickým vývojem. V první polovině historického vývoje se podnik zabíral rostlinnou i živočišnou výrobou. Pěstovala se řepka, cukrová řepa, ječmen, pšenice ozimá a jarní, oves, kukuřice na siláž a v malém množství brambory. Ze živočišné výroby se choval skot na mléko a prasata. Chov prasat na výkrm byl ukončen v roce 1998. Od roku 2009 podnik přešel na chov masného skotu. Z důvodu nedostatku zaměstnanců společnost ukončila v roce 2019 chov skotu, stádo bylo prodáno. Podnik disponuje s množstvím dlouhodobého majetku. Ve vlastnictví má nejen zemědělskou techniku, ale také nemovitosti, mezi které patří například kravín a seník.

Dotace jsou pro zemědělský podnik nezbytnou a významnou položkou. Nejvyšší výši hodnoty provozních dotací podnik dosáhl v roce 2019. V tento rok podnik čerpal 2 821 547 Kč, což bylo 23,81 % z jeho tržeb. Největší část provozních dotací zaujímá provozní dotace SAPS, tedy Jednotná platba na plochu, ve zmíněném roce 2019 hodnota SAPS činila 1 380 786 Kč, tvoří přes 48 % celkových provozních dotací.

U vertikální analýzy aktiv tvoří největší podíl dlouhodobý majetek. Podíl dlouhodobého majetku na celkových aktivech se pohybuje v rozmezí 63–77 %. Nejvíce podnik investoval do dlouhodobého majetku v roce 2018, kdy hodnota dlouhodobého majetku byla 15 816 tis. Kč a hodnota celkových aktiv činila 20 548 tis. Kč. Ve vertikální analýze pasiv dochází k převaze vlastních zdrojů nad cizími zdroji. Podíl vlastního kapitálu se pohybuje v rozmezí 49–66 %. V roce 2018 převládaly cizí zdroje nad vlastním kapitálem. V tento rok cizí zdroje zaujímaly 10 366 tis. Kč. V letech 2020 a 2021 sledovaného období podnik splatil některé své závazky, proto hodnota cizích zdrojů klesá. Z horizontální analýzy aktiv je zřejmé, že celková aktiva měla kolísavou tendenci. K největšímu růstu došlo v letech 2017 a 2018, kdy celková aktiva vzrostla o 3 629 tis. Kč, tj. o 21,45 %. Největší pokles byl v roce 2020, kdy aktiva klesla o 3 616 tis. Kč. U horizontální analýzy pasiv lze pozorovat, že vlastní kapitál měl rostoucí tendenci, s výjimkou období 2018-2019, kdy vlastní kapitál

klesl. Pokles činil 182 tis. Kč. K největšímu růstu cizích zdrojů došlo v roce 2018, kdy cizí zdroje činily 10 366 tis. Kč. V tomto roce vzrostly o 30,64 %. V následujících letech hodnota cizích zdrojů klesá. V roce 2021 cizí zdroje zaujímaly pouze 6 169 tis. Kč.

Vzhledem k tomu, že rodinný zemědělský podnik A G R O P, spol. s r. o. je zaměřen na rostlinnou výrobu, zaujímají tržby z prodeje výrobků a služeb 68–80 % celkových výnosů. V roce 2021 tržby činily 10 989 tis. Kč. U vertikální analýzy nákladů zabírá největší podíl výkonová spotřeba, konkrétně spotřeba materiálu a energie. Výkonová spotřeba činí podíl v rozmezí 57–60 % celkových nákladů. Hodnota výkonové spotřeby byla nejvyšší v roce 2019, kdy zaujímala 7 792 tis. Kč z celkových nákladů. Z horizontální analýzy výkazu zisku a ztráty je zřejmé, že tržby ve sledovaném období postupně rostou. K nejvýznamnějšímu růstu došlo v roce 2018, kdy tržby z prodeje výrobků a služeb vzrostly o 16,39 %, tedy o 1 313 tis. Kč. Nejvyšší hodnotu tržeb podnik zaznamenal v roce 2021, kdy tržby činily 10 989 tis. Kč. Významný je také výsledek hospodaření po zdanění, který měl velmi kolísavou tendenci. V prvním roce sledovaného období byl výsledek po zdanění záporný, konkrétně činil -867 tis. Kč. Tato ztráta byla způsobena nepřízní počasí, s tím spojenými nízkými výnosy ze sklizně a také nízkými výkupními cenami.

Nejvyšší hodnota čistého pracovního kapitálu, který vyjadřuje platební schopnost podniku, byla v roce 2019, kdy činil 7 273 tis. Kč. U čistých pohotových prostředků byl nejvýznamnější rok 2021, kdy hodnota tohoto ukazatele činila 3 024 tis. Kč. Kladné hodnoty tohoto ukazatele značí to, že podnik má dostatek krátkodobých prostředků ke krytí svých závazků.

Ukazatele likvidity nepřinesly příznivé hodnoty. Hodnoty sledovaného podniku se pohybují silně nad doporučenými hodnotami. Výjimkou je okamžitá likvidita v roce 2018, kdy vypočtená hodnota 0,48 odpovídala doporučeným hodnotám. Doporučená hodnota dle Růčkové (2019) je v rozmezí 0,9 – 1,1. To, že se ukazatele v ostatních letech sledovaného období nepohybují v doporučeném rozmezí, je způsobené tím, že podnik disponuje neúměrnou výší závazků oproti peněžním prostředkům. Krátkodobé závazky jsou kryty zásobami podniku. Krátkodobé závazky jsou hrazeny až ve 3. stupni, kdy se podnik může nacházet v ohrožení. Ohrožení spočívá v tom, že by podnik musel v budoucnosti pro uhrazení krátkodobých závazků rozprodat část svých zásob.

Výsledky ukazatelů aktivity nedosahují rozmezí doporučených hodnot. Pro obrat celkových aktiv platí pravidlo, čím vyššího počtu dosáhne podnik, tím pro něj lépe, doporučenou hodnotou pro ukazatel je dle Čížinské (2018) hodnota 1. Ani v jednom roce

podnik doporučenou hodnotu nespĺňuje. Nejvíce se přiblížil podnik této hodnotě v roce 2021, kdy hodnota činila 0,6. I ostatní ukazatele aktivity nedosáhly příznivých výsledků. A G R O P, spol. s r. o. je malý rodinný podnik se zemědělskou výrobou, nelze tedy očekávat, že se zásoby za rok obrátí vícekrát. Ukazatele zadluženosti vyjadřují, v jaké míře je podnik závislý na cizích zdrojích v porovnání s vlastními při hrazení svých dluhů. Ukazatel věřitelského rizika a koeficient samofinancování spolu úzce souvisí, součet těchto dvou ukazatelů dává 100 %. Pro ukazatel věřitelského rizika platí to, že čím vyšší je hodnota ukazatele, tím vyšší je zadlužení a s tím spojená rizika. Ve všech letech sledovaného období se výsledky pohybují v rozmezí doporučených hodnot, které dle Kisel'ákové a Šoltése (2017) činí 30–60 %. Nejlépe je na tom podnik v roce 2021, kdy ukazatel věřitelského rizika činí 33,22 %. Výsledky míry zadluženosti nejsou pro podnik příznivé. Výsledky by se dle doporučených hodnot dle Knápkové a kol. (2017) měly pohybovat maximálně do 40 %. Hodnoty míry zadluženosti se pohybují v rozmezí 49–101 %, je to způsobené tím, že podnik ve sledovaném období měl vyšší cizí zdroje nad vlastním kapitálem.

Ukazatele rentability jsou důležité pro podnik především proto, že poukazují na to, zda společnost efektivně hospodaří se svým majetkem či nikoli. Ve vlastní práci jsou pro porovnání, zda by mohl podnik efektivně fungovat, vypočítány ukazatele rentability s provozními dotacemi a bez provozních dotací. Po výpočtu rentability tržeb, s výjimkou roku 2017, kdy měl podnik výsledek hospodaření po zdanění záporný, se všechny výsledné hodnoty pohybovaly v rozmezí doporučených hodnot, které by dle Knápkové a kol. (2017) měly přesahovat 6 %. Nejvyšší hodnota rentability tržeb nastala v roce 2019, kdy činila 19,85 %, oproti tomu nejnižší byla ve zmíněném roce 2017, ve kterém rentabilita tržeb vyšla 10,78 %. Výsledky z roku 2017 jsou pro všechny ukazatele rentability záporné. Rentabilita vlastního kapitálu by podle Růčkové (2019) neměla být nižší než 10 %. Tato podmínka není splněna v roce 2017 a 2020. V roce 2018 byla hodnota ukazatele rentability vlastního kapitálu nejvyšší, konkrétně činila 17,70 %. Dle Růčkové (2019) by rentabilita celkových aktiv neměla být pod hranicí 10 %, tato podmínka není splněna ani v jednom roce sledovaného období. Nejvyšší hodnota rentability aktiv byla v roce 2018, hodnota odpovídala 9,36 %. To, že se ukazatele pohybují pod doporučenými hodnotami, znamená, že v podniku nejsou zhodnoceny všechny vložené prostředky. V práci je uvedena i varianta výpočtů ukazatelů rentabilit, kdyby podnik nevyužíval provozních dotací, které jsou existenčně důležité. Tvrzení, že by podnik bez provozních dotací nemohl fungovat, je potvrzeno. Ve všech letech by bez provozních dotací byly výsledky hospodaření záporné,

tudíž i hodnoty ukazatelů rentabilit vyšly záporné. Například rentabilita aktiv by v roce 2021 vyšla bez provozních dotací -4,16 % oproti 8,85 %, které vycházejí ve skutečnosti.

Z finanční analýzy, která byla aplikována na podnik v praktické části, lze odvodit, že ve sledovaném období podnik nebyl zcela stabilní. Dle hodnot, které v analýzách nabyly v roce 2021, lze předpokládat, že v příštích letech bude podnik na vzestupu. Výsledek hospodaření nabýval téměř ve všech letech kladných hodnot, výjimkou byl rok 2017, kde hodnota dosáhla záporné hodnoty. Tržby z prodeje výrobků a služeb dosahovaly se všech letech stabilních hodnot a vykazovaly rostoucí tendenci. Situace se jeví dobře, tržby mezi lety 2020 a 2021 vzrostly z 10 289 tis. Kč na 10 989 tis. Kč, tj. o 6,8 %. Ukazatele míry zadluženosti nebyly pro podnik příznivé, ale postupně se snižují. V posledních sledovaných letech 2020 a 2021 míra zadluženosti klesla z 64,91 % na 49,75 %.

Do budoucna bych společnosti doporučila splatit některé své závazky. Závazky k úvěrovým institucím ve sledovaném období postupně klesají, i přesto v roce 2021 činí 4 641 tis. Kč, oproti roku 2021, kdy tyto závazky činily 5 755 tis. Kč, došlo k poklesu o 20 %. Do roku 2025 by tyto závazky měly být splaceny. Majitelka společnosti, paní Jana Ptáčková, tvrdí, že podnik si vede lépe poslední dva roky, oproti rokům předcházejícím. Předpokládá, že následující období bude pro podnik úspěšnější. Co se týče provozních dotací, v momentální situaci by bez nich podnik nemohl efektivně fungovat. Majitelka společnosti si pohrává s myšlenkou, že by společnost do 5 let nevyužívala provozních dotací. Jedná se pouze o předpoklad, jelikož nevíme a je nad našimi silami odhadnout, jaká bude ekonomická situace a jak velké změny nastanou v zemědělské politice. Z důvodu nynější situace lze očekávat, že v následujících letech sice výkupní ceny obilí vzrostou, ale s tím úzce souvisí i velký nárůst nákladů na osiva, hnojiva, chemické postřiky a pohonné hmoty. Tato skutečnost nebude příznivá pro sledovanou společnost.

V této době je velký nárok kladený hlavně na kvalitu a efektivnost, proto bych podniku doporučila investovat do obměny zastaralé techniky. Další doporučení pro podnik souvisí s ukazateli likvidity. Ukazatele likvidity nenabývají optimálních hodnot. Důvodem této skutečnosti je, že výše peněžních prostředků je nedostačující na pokrytí krátkodobých závazků. Problémem může být fakt, že společnost má peněžní prostředky vázané v zásobách. K vyřešení problému by mohl vést například prodej některých zásob, popřípadě lepší využití zásob, což by vedlo k efektivnějšímu využití finančních prostředků. Tímto řešením by podnik mohl dosáhnout snížení nákladů s nimi spojených. Posledním doporučením pro podnik bude tvorba rezerv pro následnou rekonstrukci skladů a budov.

6 Seznam použitých zdrojů

1. BRABCOVÁ, Lucie. Requirements for cash flows reporting in the Czech legislation and their development in time. In: Český finanční a účetní časopis [online]. 2021, s. 5-23 [cit. 2022-02-16]. ISSN 18022200. Dostupné z: doi:10.18267/j.cfuc.547
2. ČIŽINSKÁ, Romana. Základy finančního řízení podniku. Praha: Grada Publishing, 2018. Prosperita firmy. ISBN 978-80-271-0194-8.
3. GRÜNWALD, Rolf a Jaroslava HOLEČKOVÁ. Finanční analýza a plánování podniku. Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-86929-26-2.
4. GURČÍK, Lubomír. Podnikatelská analýza a kontroling. 2. Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2001. ISBN 8071379581.
5. KISELÁKOVÁ, Dana a Miroslava ŠOLTÉS. Modely řízení finanční výkonnosti v teorii a praxi malých a středních podniků. Praha: Grada Publishing, 2017. Prosperita firmy. ISBN 978-80-271-0680-6.
6. KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER. Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. Prosperita firmy. ISBN 978-80-271-0563-2.
7. KRISHNA G. PALEPU, PAUL M. HEALY, 2007 Business Analysis and Valuation, Thomson, ISBN: 978-1-111-97230-1
8. LEE, Alice C, LEE, John C, LEE CHeng F. Planning and Forecasting: Theory and Application. Singapore: Word Scientific Publishing Co, 2009. ISBN 978-981-270-608-9.
9. MARINIČ, Pavel. Plánování a tvorba hodnoty firmy. Praha: Grada, 2008. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-2432-4.
10. PALEPU, Krishna G., Paul M. HEALY a Erik PEEK. Business analysis and valuation. Fourth edition, IFRS edition. Andover: Cengage Learning, [2016]. ISBN 978-147-3722-651.
11. RŮČKOVÁ, Petra. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 6. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2019. Finanční řízení. ISBN 978-80-271-2028-4.

12. SCHOLLEOVÁ, Hana. Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy. 3., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. Expert (Grada). ISBN 978-80-271-0413-0.
13. SINHA, Gokul. FINANCIAL STATEMENT ANALYSIS. 2. PHI Learning Pvt., 2012. ISBN 9788120346604.
14. SEDLÁČEK, Jaroslav. Finanční analýza podniku. Brno: Computer Press, 2007. Praxe manažera (Computer Press). ISBN isbn978-80-251-1830-6.
15. SYNEK, Miroslav. Manažerská ekonomika. 5. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3494-1.
16. TAUŠL PROCHÁZKOVÁ, Petra a Eva JELÍNKOVÁ. Podniková ekonomika – klíčové oblasti. Praha: Grada Publishing, 2018. Expert (Grada). ISBN 978-80-271-0689-9.
17. VOCHOZKA, Marek. Metody komplexního hodnocení podniku. 2. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2020. Finance (Grada). ISBN 978-80-271-1701-7.
18. WEYGANDT, Jerry J, KIMMEL, Paul D, KIESO, Donald E. Financial Accounting. 11. Hoboken: John Wiley, 2019. ISBN 978-11-195-9459-8
19. Interní zdroje a účetní závěrky

Internetové zdroje

- EAGRI Dotace: Struktura dotačních zdrojů [online]. [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <https://eagri.cz/public/web/mze/dotace/?fullArticle=1>
- SZIF: Státní zemědělský investiční fond. Jednotná platba na plochu (SAPS) [online]. [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/saps>
- SZIF: Státní zemědělský investiční fond. Platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (Greening) [online]. [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/greening>
- SZIF: Státní zemědělský investiční fond. Platba pro mladé zemědělce [online]. [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/mladyz>
- SZIF: Státní zemědělský investiční fond. Dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCS) [online]. [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/vcs>
- LHOTÁKOVÁ, Hana. Bioreality: Dotace SAPS [online]. [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <https://www.bioreality.cz/dotace-saps>

EAGRI: Dotace. Program rozvoje venkova 2014-2020 [online]. [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <https://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/>

EAGRI: Dotace. Národní dotace [online]. [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <https://eagri.cz/public/web/mze/dotace/narodni-dotace/>

7 Přílohy

Příloha 1 - Rozvaha aktiv podniku A G R O P, spol. s r. o. v letech 2017-2021 (upravená pro výpočty)

Rozvaha (v tis. Kč) k 31.12.	2017	2018	2019	2020	2021
AKTIVA CELKEM	16919	20548	21797	18181	18569
Dlouhodobý majetek	11781	15816	14262	13143	11823
Dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0	0
Ocenitelná práva	0	0	0	0	0
Software	0	0	0	0	0
Dlouhodobý hmotný majetek	11776	15811	14257	13138	11818
Pozemky a stavby	9076	9605	9491	9239	9054
Pozemky	7168	7224	7224	7234	7183
Stavby	1908	2382	2268	2005	1871
Hmotné movité věci a jejich soubory	2700	6207	4765	3899	2764
Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	0	0	0	0	0
Dospělá zvířata a jejich skupiny	0	0	0	0	0
Jiný dlouhodobý majetek	0	0	0	0	0
Dlouhodobý finanční majetek	5	5	5	5	5
Ostatní dlouhodobý finanční majetek	5	5	5	5	5
Jiný dlouhodobý finanční majetek	5	5	5	5	5
Oběžná aktiva	5067	4696	7476	4995	6674
Zásoby	1018	965	900	866	846
Nedokončená výroba a polotovary	684	673	758	719	705
Výrobky a zboží	190	175	142	147	141
Výrobky	189	174	142	147	141
Zboží	1	1	0	0	0
Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	144	118	0	0	0
Pohledávky	2815	3639	4439	1673	2558
Dlouhodobé pohledávky	431	715	642	0	0
Pohledávky z obchodních vztahů	280	510	641	0	0
Pohledávky - ostatní	151	204	1	0	0
Dohadné účty aktivní	151	204	1	0	0
Krátkodobé pohledávky	1150	2832	1660	1673	2558
Pohledávky z obchodních vztahů	0	0	0	588	1411
Pohledávky - ostatní	1150	2832	1660	1085	1147
Stát - daňové pohledávky	1101	2773	1598	1085	1118
Krátkodobé poskytnuté zálohy	49	59	62	44	28
Dohadné účty aktivní	0	0	0	0	1
Peněžní prostředky	1234	92	2137	2456	3270
Peněžní prostředky v pokladně	26	6	1	31	121
Peněžní prostředky na účtech	1208	87	2136	2425	3149
Časové rozlišení aktiv	71	36	59	43	72
Náklady příštích období	71	36	59	43	72
Příjmy příštích období	0	0	0	0	0

Příloha 2 - Rozvaha pasiv podniku A G R O P, spol. s r. o. v letech 2017-2021 (upravená pro výpočty)

Rozvaha (v tis. Kč) k 31.12.	2017	2018	2019	2020	2021
PASIVA CELKEM	16919	20548	21797	18181	18569
Vlastní kapitál	8984	10182	12048	11025	12400
Základní kapitál	100	100	100	100	100
Fondy ze zisku	10	10	10	10	10
Ostatní rezervní fondy	10	10	10	10	10
Výsledek hospodaření minulých let	9741	8270	10036	9854	10974
Nerozdělený zisk minulých let	10536	10536	12302	9854	10974
Neuhrazená ztráta minulých let	-795	-2266	-2266		
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	-867	1802	1902	1061	1316
Cizí zdroje	7935	10366	9749	7156	6169
Rezervy	728	0	0	215	430
Rezervy podle zvláštních právních předpisů	728	0	0	215	430
Závazky	7207	10366	9749	6941	5739
Dlouhodobé závazky	6966	10174	9546	6532	5493
Závazky k úvěrovým institucím	4366	7303	7542	5755	4641
Závazky z obchodních vztahů	1446	1977	1274	138	36
Závazky - ostatní	577	894	730	639	816
Závazky ke společníkům	518	825	841	885	861
Dohadné účty pasivní	59	59	-111	-246	-45
Jiné závazky	0	9	0	0	0
Krátkodobé závazky	241	192	203	409	246
Závazky k úvěrovým institucím	0	0	0	0	0
Závazky z obchodních vztahů	34	0	-2	233	37
Závazky ostatní	207	192	205	176	209
Závazky ke společníkům	44	0	0	0	0
Závazky k zaměstnancům	70	95	117	94	119
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdrav. pojištění	68	60	61	53	58
Stát - daňové závazky a dotace	25	27	27	29	32
Jiné závazky	0	10	0	0	0
Časové rozložení pasiv	0	0	0	0	0
Výdaje příštích období	0	0	0	0	0
Výnosy příštích období	0	0	0	0	0

Příloha 3 - Výkaz zisků a ztrát podniku A G R O P, spol. s r. o. v letech 2017-2021 (upravený pro výpočty)

Výkaz zisku a ztráty (v tis. Kč) k 31. 12.	2017	2018	2019	2020	2021
Tržby z prodeje výrobků a služeb	8012	9325	9583	10289	10989
Tržby z prodeje zboží	1	0	0	0	0
Výkonová spotřeba	7771	7549	7792	7085	7350
Spotřeba materiálu a energie	5072	4922	5080	4269	4569
Služby	2699	2626	2712	2817	2781
Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-)	-102	53	64	34	20
Osobní náklady	2626	2396	2353	1770	2210
Mzdové náklady	1946	1770	1736	1368	1634
Náklady na sociální zabezpečení a zdrav. pojištění a ostatní náklady	680	625	617	402	576
Náklady na sociální zabezpečení a zdrav. pojištění	668	607	605	395	571
Ostatní náklady	12	18	12	7	5
Úpravy hodnot v provozní oblasti	956	1127	1802	1858	1445
Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	956	1127	1804	1858	1445
Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku - trvalé	956	1127	1804	1858	1445
Úpravy hodnot zásob	0	0	-2	0	0
Ostatní provozní výnosy	2965	4172	3062	2941	2697
Tržby z prodaného dlouhodobého majetku	0	1000	1	20	51
Tržby z prodaného materiálu	28	2	0	0	22
Jiné provozní výnosy	2937	3169	3061	2921	2624
Ostatní provozní náklady	609	423	510	869	759
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	0	464	0	137	51
Daně a poplatky	182	219	177	177	177
Rezervy v provozn. oblasti a komplex. náklady příštích období	357	-728	0	215	215
Jiné provozní náklady	70	469	332	340	316
Provozní výsledek hospodaření (+/-)	-882	1950	124	1613	1902
Výnosy z dlouhodobého finančního majetku - podíly	0	0	0	0	0
Náklady vynaložené za prodané podíly	0	0	0	0	0
Výnosové úroky a podobné výnosy	1	0	3	3	3
Výnosové úroky a podobné výnosy - ovládaná nebo ovládající osoba	0	0	0	3	3
Ostatní výnosové úroky a podobné výnosy	1	0	3	0	0
Nákladové úroky a podobné náklady	208	221	304	256	195
Nákladové úroky a podobné náklady - ovládaná nebo ovládající osoba	0	0	0	256	195
Ostatní nákladové úroky a podobné náklady	208	221	304	0	0
Ostatní finanční výnosy	29	163	0	0	0
Ostatní finanční náklady	401	5	4	4	5
Finanční výsledek hospodaření (+/-)	-589	-63	-365	-257	-197
Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	-1471	1923	1902	1298	1644
Daň z příjmů	0	121	0	237	328
Daň z příjmů splatná	0	121	0	237	328
Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)	-867	1802	1902	1061	1316
Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	-867	1802	1902	1061	1316
Čistý obrát za účetní období	10998	13660	12648	13233	13689

